2022

Vydavateľ: Regionálne vydavateľstvo - Alena Jaššová, s. r. o., Mojzesovo 56

Tlač: Ultra Print, s. r. o., Pluhová 49, 831 03 Bratislava

ISBN 978-80-972899-2-8

MGR. EVA JAŠŠOVÁ: Najkrajšie rozprávky zo sveta pre našich prváčikov

Mgr. Eva JAŠŠOVÁ

Najkrajšie rozprávky zo sveta pre našich prváčikov

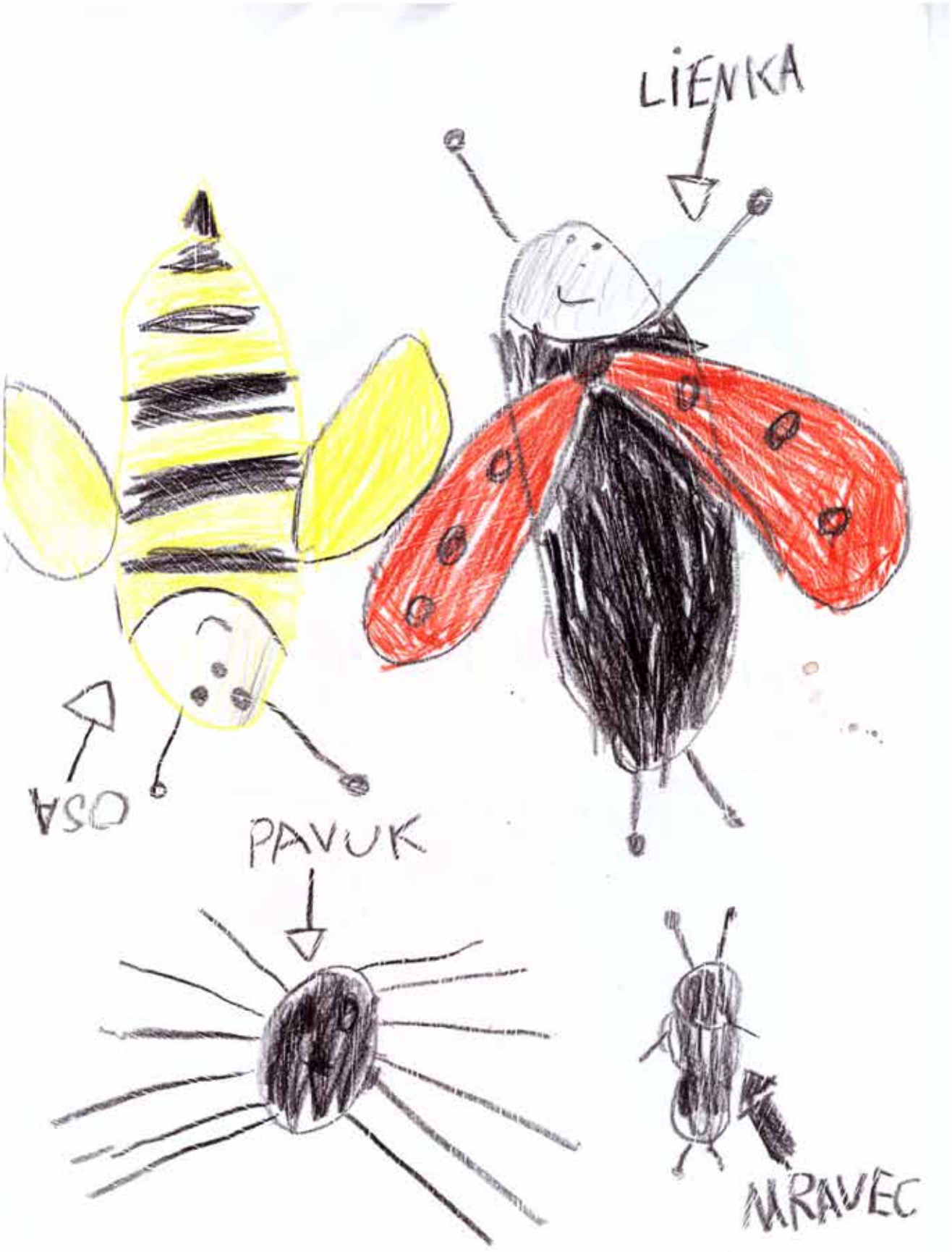
LIENKA
OSA
PAVUK
MRAVEC

Mgr. Eva JAŠŠOVÁ

Najkrajšie rozprávky zo sveta pre našich prváčikov

2022

ISBN 978-80-972899-2-8

Tlač: Ultra Print, s. r. o., Pluhová 49, 831 03 Bratislava

Obsah

„Najkrajšie rozprávky zo sveta pre našich prváčikov“

(venovali obce, starostovia, riaditelia škôl a rodičia svojim prvákom v školskom roku 2022/2023)

Obec Branovo / bulharská rozprávka 6
Obec Dolný Ohaj / filipínska rozprávka 10
Obec Hul / ruská rozprávka 14
Obec Jatov / švédska rozprávka 18
Obec Kmeťovo / lotyšská rozprávka 22
Obec Lipová / slovenská rozprávka 26
Obec Lúčnica nad Žitavou / slovinská rozprávka 30
Obec Michal nad Žitavou / vietnamská rozprávka 34
Rozprávky pre všetky deti 38
Obec Mojzesovo /poľská rozprávka 48
Obec Povina / nórska rozprávka 52
Obec Radava / litovská rozprávka 56
Obec Rastislavice /francúzska rozprávka 60
Obec Rudinka / srbochorvátska rozprávka 64
Obec Úľany nad Žitavou / ekvádorská rozprávka 68
Mama dcérke / španielska rozprávka 72
Použitá literatúra 76
Sponzor knihy 77

Rozprávky vybrala a redakčne upravila © Mgr. Eva JAŠŠOVÁ
Vydanie: Prvé
Rok vydania: 2022
Jazyková korektúra: Mgr. Eva Jaššová, Mgr. Mária Májeková
Kresbičky na obálke a do knihy nakreslila:
Majka Májeková, žiačka 2. ročníka ZŠ v Úľanoch nad Žitavou
Grafická úprava, scan fotografií: Peter Orbán – Zoxó Press, Orechová Potôň
Redakčná úprava textov: Alena Jaššová – Vydavateľstvo *"Helena"*, 927 01 Šaľa
VYDAVATEĽ © Regionálne vydavateľstvo - Alena Jaššová, s. r. o., 941 04 Mojzesovo 56.
Tlač: ULTRA PRINT, s. r. o., Pluhová 49, Bratislava
ISBN: 978-80-972899-2-8

Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich výlučne vydavateľ. Autori textov, grafiky a fotografií, zverejnených v tejto knihe, si v zastúpení vydavateľa vyhradzujú právo udeľovať súhlas na ich rozmnožovanie, ako aj na verejné rozširovanie rozmnoženiny týchto dát v zmysle §33 ods. 1. písm. a) a d) autorského zákona. Akékoľvek použitie dát z tejto knihy, mechanicky či elektronicky bez povolenia VYDAVATEĽA, je zakázané. Vydavateľ rešpektoval Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov. Informácie o zverejnených osobnostiach, inštitúciách a firmách boli zverejnené s ich súhlasom.

Milí prváčikovia, milé deti, dovoľte mi na úvod niekoľko krásnych myšlienok o rozprávkach:

„Mnohým ľuďom stačí porozprávať jedinú rozprávku, aby zabudli na všetky trápenia.“
(Anatole France)

„Každá rozprávka má podstatu v realite, aj tá o hlúpom Janovi.“
(Vlado Javorský)

„Ak chcete, aby boli vaše deti inteligentné, čítajte im rozprávky.
Ak chcete, aby boli vaše deti viac inteligentné, čítajte im viac rozprávok.“
(Albert Einstein)

„Rozprávky sú ako reťaz. Obopínajú svet a spájajú ľudí odvšadiaľ.“
(Jan Werich)

Rozprávky ma sprevádzajú na mojej životnej púti od útlych detských čias až po súčasné dni. Už ako malá, sotva som sa naučila čítať, som našla krásu v čarovných riadkoch rozprávkových príbehov. Upútali ma statoční hrdinovia, krásne princezné, spravodliví králi, dôvtipní prefíkanci, ale aj kúzelné víly, sudičky, zlí černokňažníci, hrôzostrašní draci a múdrosť obyčajného prostého človeka. Z nekonečných hodín strávených v knižnici a z nosa zaboreného celé detstvo do rozprávkových knižiek sa stala moja celoživotná vášeň. Dodnes často počúvam na starých platniach tie naše „poctivé“ slovenské rozprávky, navštevujem pravidelne burzy kníh, lúskam antikvariáty a začala som zo začiatku len tak „nevinne“ zbierať rozprávky z celého sveta. Dnes, po rokoch statočného hľadania, objavovania a dôkladného „snorenia“ po rozprávkových príbehoch sa môžem popýšiť ozaj solídnou a širokou zbierkou rozprávok z krajín celého sveta. A tak vznikol nápad. Povyberať z týchto vzácnych knižiek tie najkrajšie rozprávky rôznych národov a vytvoriť jednu utešenú knižôčku, kde každá rozprávka pochádza z inej vlasti a prináša pohľad do mentality i do zmyslu pre spravodlivosť rôznorodých kultúr a národov celého sveta.
Verím, milé deti, že vám táto kniha pohladí nielen dušu, ale otvorí opäť viac aj svet vašej fantázie a podporí túžbu boja za spravodlivosť, ktorý je v živote veľmi dôležitý. Prajem vám príjemné čítanie. Nech sa vaše životy ponášajú na rozprávkové príbehy, kde vždy vyhráva dobro nad zlom!

Mgr. Eva Jaššová

Obec Branovo

Gratulujem našej prváčke Hanke a želám jej do novej etapy života, aby sa jej darilo, aby robila radosť svojim rodičom a celej rodine, aby si našla dobrých kamarátov a aby ju učenie a získavanie nových vedomostí bavilo. Rada by som poďakovala aj Monike Pintérovej, riaditeľke našej materskej školy v Branove, za to, že Hanku veľmi dobre pripravila na vstup do prvého ročníka základnej školy.

Hanka, nech tento prvý školský rok a všetky nasledujúce roky po ňom boli ako jedna z kapitol úžasnej knihy plnej zázrakov a nových objavov, podobne ako sú aj rozprávky v tejto knižke.

Ing. Andrea Šulíková, starostka obce Branovo

Milá Hanka, prežili sme spolu krásne, bezstarostné obdobie, plné hier, zábavy, radosti a pohody. Keď sa vo svojich spomienkach vrátime dozadu a zaspomíname si na prvý príchod do materskej školy, zdá sa nám priam neuveriteľné, že uplynulo už toľko času. Každé dieťa je iné, jedno je nesmelé, druhé až príliš aktívne, jedno tichučké, druhé až príliš zhovorčivé. Aj keď sa stretnú tie najrozmanitejšie povahy, ich srdiečka majú jedno spoločné - všetky chcú byť milované a všetky chcú rozdávať lásku. Deti sa naučili vážiť si jeden druhého a navzájom si pomáhať. Čas neuveriteľne rýchlo plynie, ani sme sa nenazdali a skončil sa školský rok, prišlo leto, dlhé letné prázdniny. Po prázdninách a oddychu naša malá predškoláčka Hanka vkročí prvýkrát do veľkej školy. Stane sa z nej žiačka, ktorá si musí plniť svoje školské povinnosti. Naučí sa čítať, písať, počítať, čaká ju tam nová pani učiteľka, noví kamaráti. Preto sa s tebou lúčim, milá Hanka, za všetkých, ktorý ťa tu v materskej škole mali radi. Bude nám za tebou veľmi smutno, ale veríme, že sa ti bude v škole páčiť, že z teba bude usilovná žiačka, z ktorej bude mať radosť nielen pani učiteľka, ale aj rodičia. Želám ti, Hanka, aby ti dnešný čarovný úsmev na tvojej tváričke vydržal aj v budúcnosti.

Monika Pintérová, riaditeľka MŠ Branovo

Naša prváčka
Hanka Kačkovičová

Kto nepracuje, nech neje
(bulharská rozprávka)

Len čo sa Galinka vydala, jej matka takto prikazovala svatke a svatovi: „Moje dievčatko mi neumárajte ťažkou robotou, ona nie je naučená pracovať. Nespusťte ju z očí. Nedávajte jej do rúk metlu a nedovoľte jej zametať dvor a dom, lebo sa jej napráši do očí. Nechcite, aby zo studne vláčila plné vedrá vody, plecia má krehké, nezvyknuté na nášiky. Pod hlávku jej dajte páperovú podušku, lebo spáva iba na mäkučkom.“ Svatovia sa na seba pozreli, ale nepovedali nič. „Sľúbte mi, že jej nikdy krivého slova nepoviete. Uška nemá navyknuté na nadávky.“ „Čo sa ostrých slov týka, nemusíš sa báť, v našom dome sa nenadáva,“ prehovoril starý svat a vyšiel na voz. Vedľa neho si sadla svokra a za nimi si posadali mladoženích s Galinkou. Vydali sa na cestu do druhej dediny. Putovali celý deň, lebo dedina bola ďaleko. Večer, len čo došli domov, si svokra vysúkala rukávy, urobila banicu, zarezala kura, uvarila ho v hrnci, zišla do pivnice a natočila víno. Galinka sedela so skríženými rukami na stoličke a dumala: Ach, aká rezká je tá moja svokra, celkom ako moja mamka. Budeme si tu dobre nažívať. Všetci sa dobre navečerali a ľahli si spať. Noc sa prevalila. Na druhý deň svokor vstal skoro ráno a všetkých zobudil. „Vstávajte!“ kričal, „vstávajte, idem na pole!“ „A čo tam budeme robiť?“ pretrela si ospanlivé oči Galinka a sladko zívla. „Budeme okopávať kukuricu.“ „Motykami?“ opýtal sa mamičkin maznáčik. „Pravdaže motykami,“ ozvala sa svokra. „Ja nepôjdem.“ „Prečo?“ opýtal

sa mladý zať. „Lebo motyka je ťažká a ja nemôžem ťažko robiť.“ „Nechaj ju,“ povedal otec. „Nech vyriadi dom a navarí večeru. Aj tu treba robotné ruky.“ Domáci odišli na pole a mladá nevesta zostala doma. Celé predpoludnie vylihovala, iba keď na poludnie pocítila hlad, vstala a začala hľadať niečo pod zub. Ale v hrncoch nenašla nič. „Nič mi nenechali, zabudli na mňa.“ Galinka si povystierala kosti a šla si do záhrady prezerať kvety. „Aké krásne kvety!“ nevedela sa vynačudovať a začala ich trhať a privoniavať im. Malé včielky lietali rezko z kvetu na kvet a radostne bzučali. „Čože sa tak ponáhľajú?“ riekla Galinka a lenivým krokom sa vydala k neďalekej čerešni. Na tráve pod stromom si poležala, ponaťahovala sa, odtrhla niekoľko čerešní, aby zahnala hlad, a znova zívala. Takto strávila celý deň. Večer sa kopáči vrátili domov zrobení a unavení. Porozhliadali sa a čo nevidia, dom neupratený, vedrá prázdne, pahreba vyhasnutá, sliepky spia nenakŕmené. Svokra zahodila motyku a schytila do rúk vedrá. Keď priniesla vodu zo studne, nakládla oheň, dala do hrnca variť zemiaky a zamiesila cesto na biely chlebík. Narýchlo pripravila večeru. Galinka sedela na stoličke, hompáľala nohou a pozerala na svokru. Keď bola večera hotová, svokra pozvala všetkých k stolu. „Poďte večerať!“ Galinka si sadla prvá. Svokor vzal do rúk chlebík a rozlámal ho na tri kúsky. Jeden kúsok dal žene, druhý synovi a tretí nechal sebe. „A neveste?“ obrátila sa k nemu svokra. „Ona nie je hladná. Ten, kto nepracuje, ani nevyhladne.“ Galinka si zahryzla do pier, zamračila sa a vstala od stola. Odišla do svojej izby a rozplakala sa. Celú noc nemohla oka zažmúriť od hladu. Ráno sa zopakovalo

to isté. Traja robotníci odišli sadiť zeleninu. Galinke sa s nimi nechcelo. „Slnko veľmi pripeká," povedala, „opáli ma." Opäť ju nechali doma. Ani dnes sa rozmaznaná nevesta ničoho nedotkla. Pod jednou miskou našla krajec suchého chleba pre psa, zjedla ho a zase vylihovala v záhrade až do večera, kde už utešené kvietky začali vädnúť, lebo ich nepoliala. Neskoro večer sa traja robotníci znova vrátili veľmi unavení. Zachmúrená svokra zamiesila na chlieb, a keď si sadli za stôl, svokor chlieb znova rozdelil na troje. Galinke sa neušlo nič. „Prečo nedáš chlieb aj neveste?" opýtala sa svokra. „Lebo kto nepracuje, nech neje!" odpovedal svokor. Galinka sa celú noc prehadzovala v posteli hladná a dlho ju prenasledovali chmúrne myšlienky. Zdriemla až nad ránom. Len čo kohúty trikrát zakikiríkali, vyskočila z postele. Poobzerala sa – hľadala svokra, svokru a svojho muža, ale nikoho nevidela, lebo tí odišli na pole ešte za tmy. Vtedy si Galinka vysúkala rukávy a začala sa zvŕtať sem a tam. Pozametala dom a dvor. Priniesla zo studne vodu, poliala kvety, nakládla oheň a navarila pre robotníkov jedla. Zamiesila v korýtku cesto a napiekla chlebík. Keď skončila všetku robotu v dome, vzala do rúk praslicu, sadla si na prah domu a priadla. Večer, keď unavení robotníci videli, čo všetko nevesta vykonala, rozžiarili sa im oči. Galinka prestrela na stôl, podala chlebík svokrovi a celá rozochvená čakala, čo urobí. Svokor vzal chlebík do rúk a rozlámal ho na štyri časti. Najväčší kúsok podal Galinke a povedal: „Jedz, dieťa moje, zaslúžiš si, lebo si bola dnes veľmi usilovná!" Galinka si vzala chlebík a začala jesť. Dosiaľ ešte nikdy nejedla taký chutný chlieb.

Obec Dolný Ohaj

Milí prváčikovia,
prvý deň v škole zanechá nezmazateľný odtlačok v duši nielen vás, ale najmä vašich rodičov. Toto je čas, keď vstupujete do prvého štádia dospelosti, začnete sa učiť nové veci a nájdete tu pevné školské priateľstvá. Je dôležité, aby ste na tento deň spomínali v tých najpozitívnejších spomienkach, a pevne verím, že táto rozprávková knižka vyčarí aj o niekoľko rokov milý úsmev na vašej tvári.
Teraz ste na tej správnej ceste – ceste za poznaním. Práve od nej bude závisieť celý váš nasledujúci život. Preto vám prajem, aby táto cesta bola plná úspechov a príjemných, nezabudnuteľných chvíľ.

Ivan Solár
starosta obce Dolný Ohaj

Milí prváci,
na začiatok nového školského roka vám chcem zaželať veľa šťastia, vytrvalosti a úspechov. Pamätajte, že naša škola je vaša druhá rodina, pripravená pomáhať vám, podporovať vás a chrániť. Dôverujte učiteľom, pomáhajte spolužiakom a my vám ukážeme, aký zaujímavý je svet okolo vás. Prajem vám, aby ste si nové vedomosti osvojovali s ľahkosťou a aby vám nielen tento školský rok, ale aj tie ďalšie priniesli veľa úžasných objavov a verných kamarátov.

Ing. Ivan Ostrožlík
riaditeľ ZŠ s MŠ v Dolnom Ohaji

Naši prváčikovia

Adam Pétery

Daniel Farkaš

Ela Porubská

Lea Bombová

Miloslav Porubský

Michael Buzáši

Marco Baťáš

Lukáš Supek

Lukáš Dobročáni

Muž, čo navštívil nadpozemský svet

(filipínska rozprávka)

Žil raz v kraji Ifugao boháč a volal sa Bang-gilit. Mal štyri ryžové sýpky, ale nechcelo sa mu vysedúvať doma a strážiť majetok. Nadovšetko mal rád dobrú poľovačku, a tak jedného dňa pred východom slnka si vzal dvoch najlepších poľovných psov a vybral sa do lesa. Poľoval od skorého rána dovtedy, kým slnko nevysušilo rosu z lístia, ale v ten deň mu šťastie nežičilo. Noc ho prikvačila skôr, ako sa nazdal, a on pochopil, že v lese zablúdil. Začal vyvolávať svojich psov. Psi však neprišli, a keďže ho nemal kto zaviesť domov, sadol si pod strom. Rozložil oheň, uvaril večeru a začal jesť. Po chvíli pribehol jeden pes a sadol si k ohňu. „Počkaj, kým sa navečeriam, a potom ma zavedieš domov," prihovoril sa Bang-gilit psovi, akoby ten rozumel ľudskej reči. Po večeri uviazal psa na remeň a nechal ho bežať pred sebou. Čochvíľa pes zastrihal ušami a zabrechal. Z diaľky mu odpovedal druhý pes. Prvý pes viedol Bang-gilita za brechotom druhého, ale po psovi nebolo ani stopy. Išli a išli, až prišli na kraj lesa, k čudne osvetlenému mestu. Tam sedel Bang-gilitov druhý pes a čakal na nich. Bang-gilit si pomyslel, že by rád vedel, čo je to za mesto, lebo si nespomínal, že by tu voľakedy bol, hoci pochodil pekný kus sveta. Na uliciach bolo veľa ľudí. Prechádzali sa hore-dolu, zhovárali, a Bang-gilit so psami stál a hľadel. Ulice boli široké a jasne osvetlené a domy boli priestranné a vzdušné. Niekoľkí ľudia sa zhŕkli okolo Bang-gilita a vraveli si: „Tento človek akiste práve prišiel do nášho mes-

ta. Predtým ho tu nik nevidel.“ Potom sa obrátili naňho a vypytovali sa: „Kde ťa zasiahli? Kto ťa prebodol oštepom?“ „Nik ma neprebodol oštepom,“ pokrútil hlavou Bang-gilit. „Som mierumilovný človek a nikdy som nebojoval.“ „Ako ťa potom zastihla smrť?“ opýtali sa. „Neumrel som,“ odvetil Bang-gilit. „Som mierumilovný človek z krajiny Ifugaov a volám sa Bang-gilit.“ „Čo teda hľadáš v tomto svete?“ čudovali sa. „Sem prichádzajú iba mŕtvi.“ „Poľoval som v lese a noc ma prikvačila prv, ako som našiel cestu domov,“ vysvetľoval. „Psi sa mi stratili a ja som si uvaril večeru a jedol som. Vtedy sa jeden pes vrátil. Nakŕmil som ho, uviazal na remeň a vykročili sme po chodníku. Onedlho v diaľke zabrechal môj druhý pes. Zamierili sme za ním, ale nenašli sme ho. A tak sme prišli sem. Pes sedel a čakal na nás na kraji vášho mesta.“ „Dobrý človeče, veď do tohto mesta sa dostanú iba nebohí,“ povedali mu. „Toto je druhý svet. My sme nebohí.“ Bang-gilit sa čudoval týmto slovám. Nebohí vyzerali navlas ako živí, takže sa ich ani nebál. „Čo mám teda robiť?“ pýtal sa. „Nie som mŕtvy, a preto tu nemám čo hľadať.“ „Poď s nami,“ vyzvali ho ľudia. „Ukážeme ti, kde bývame.“ A tak vodili Bang-gilita a jeho psov po širokých uliciach a on videl veľa vzdušných domov, v ktorých bývali nebohí. „Páči sa ti druhý svet?“ spytovali sa ho po chvíli. „Pripúšťam, že je to krásne mesto,“ odvetil. „Žiaľ, môžem sa tu zdržať iba krátko. O štyri dni by som sa rád vrátil medzi svojich blízkych.“ „Myslíš štyri dni v nadpozemskom svete alebo štyri dni v pozemskom svete?“ pýtali sa. Bang-gilita táto otázka uviedla do pomykova a opýtal sa, ako to myslia. „Vari sú dva druhy dní?“ čudoval sa. „Vieš,“ vysvetľovali, „deň v nadpozemskom svete trvá toľko ako rok v pozemskom svete. Štyri dni v nadpozemskom svete znamenajú pre pozemšťanov veľmi

dlhý čas.“ „Nechce sa mi veriť tomu, čo vravíte,“ povedal Bang-gilit. Krútil hlavou a nedôverčivo sa usmieval. „Ale nech sa stane hocičo, ostanem tu iba štyri dni.“ „Veď uvidíš, ako to myslíme, keď sa vrátiš medzi svojich,“ povedali mu. Bang-gilit sa zdržal štyri dni v nadpozemskom svete. Navštívil viaceré mestá a všetky boli tiché, čisté a pokojné. Potom mu ľudia z nadpozemského sveta povedali: „Bol si tu presne štyri dni. Ešte vždy sa chceš vrátiť domov alebo by si radšej ostal s nami v nadpozemskom svete?“ „Presvedčil som sa, že nadpozemský svet je naozaj veľmi príjemné miesto,“ odvetil Bang-gilit. „Ale žena a deti čakajú na mňa v pozemskom svete. Isto sa im za mnou cnie, najmä ak štyri tunajšie dni trvajú naozaj toľko ako štyri roky v pozemskom svete. Dovoľte mi, aby som sa vrátil medzi svojich.“ „Ako si želáš,“ súhlasili. Potom mu ukázali akýsi rebrík a poradili mu, aby zostúpil po ňom dolu. „Len čo zídeš z rebríka, choď ďalej,“ dodali, „a čoskoro sa dostaneš do rodnej dediny.“ Bang-gilit sa im poďakoval, že k nemu boli takí láskaví. Zavolal svojich psov a odišiel. Čoskoro zostúpil na spodok rebríka a zistil, že rebrík stojí práve na vrchole arekovej palmy. Zliezol i so psami až na zem a vtom začul kikiríkať kohúty. Videl, že dedinčania práve vstávajú. Z niekoľkých striech pomaly stúpal ranný dym. Bol opäť v rodnej dedine. Žena plakala od šťastia, keď ho uvidela a zobudila deti: „Váš otec sa vrátil! Váš drahý otec je doma!“ Deti veľmi vyrástli a nepoznali ho. Ostatní dedinčania sa dopočuli o jeho návrate a prišli ho privítať. „Vitaj doma, Bang-gilit!“ povedali. „Vitaj doma v dedine!“ Potom im Bang-gilit porozprával o svojich čudných príhodách. Nie každý v dedine mu uveril, ale všetci sa zhodli na tom, že to bola najzaujímavejšia rozprávka, akú kedy počuli.

Obec Hul

Milí prváčikovia!
Z malých – veľkých škôlkarov, ktorí vymenili triedu plnú hračiek za školské lavice, sa stali školáci, ktorým okrem hier pribudne aj zopár školských povinností, nové pani učiteľky a veľa nových kamarátov.
Želám vám, aby sa vám v škole páčilo, aby ste svojim rodičom a učiteľom robili len radosť a potešenie, aby ste sa naďalej bavili hrami, športom, ale aj učením, aby z malých ustráchaných prváčikov vyrástli veľkí žiaci, na ktorých táto škola bude hrdá, ktorí budú tiež radosťou a budúcnosťou našej obce.

Mgr. Ivan Šeben
zástupca starostu obce Hul

Milí naši prváčikovia, sme veľmi radi, že pre vás môžeme otvoriť brány našej školy. Pre vás všetkých je tu nová etapa života, plná úžasných objavov, nových skúseností, verných priateľstiev, úspechov a víťazstiev. Nebudem skrývať skutočnosť, že na svojej ceste budete čeliť rôznym úskaliam a prekážkam, ale my – učitelia – budeme stáť vždy pri vás, aby sme vám pri tom pomohli, usmerníme a inšpirujeme vás k ďalším úspechom. Prajem vám veľa radosti z učenia, dobrých kamarátov a nekonečné nadšenie zo získavania nových vedomostí!

Mgr. Martina Kišová
riaditeľka ZŠ s MŠ Hul

Naši prváčikovia

Janko Vaško

Max Šebesta

Oleksandra Yaremenko

Viktorka Tináková

Mrázik

(ruská rozprávka)

Bolo – nebolo, žil raz dedko a ten mal druhú ženu. Dedko mal dcéru a babka mala tiež dcéru. Poznáte už, aký je život u macochy: čo ako sa usiluješ dobre urobiť, vždy si bitá. A vlastnú dcérku len po hlávke hladkajú, aké je to dobré dieťa! Pastorkyňa kŕmila dobytok, nosila vodu a drevo do chalúpky, v peci oheň rozkladala, chalupu zametala – pracovala až do mrku. Ale aj tak s ňou babka nebola spokojná. Nič sa jej nepozdávalo, za všetko sa na pastorkyňu osopila. Vietor, keď zafúka, zase sa utíši, ale keď sa tá babka najedovala, veru sa tak hneď zas neutíšila. Macocha si vzala do hlavy, že sa pastorkyne zbaví. „Odvez ju hneď a zaraz niekam," vraví jedného dňa mužovi, „nech už ju nemám na očiach. Odvez ju do hory a nechaj na treskúcom mraze!" Starček zosmutnel, zaplakal, ale čo si mal počať – so ženou si neporadil. Zapriahol kone a vraví: „Sadni si do saní, dcéra moja!" Potom popchol kone a zaviezol úbohú dievčinu do hory, nechal ju v záveji pod veľkou jedľou a odišiel. Dievčinka sedí pod jedľou, celá sa trasie od zimy. A tu zrazu čo nepočuje – nablízku Mrázik v jedliach vyčíňa, z jedle na jedľu preskakuje, v konároch puká. A už aj bol na jedli, pod ktorou sedela dievčinka, a zhora na ňu zvolá: „Je ti teplo, dievčinka?" „Teplo mi je, Mráziček, teplo." Mrázik sa spustil nižšie, silnejšie

zaprašťal, silnejšie zatrešťal. „Je ti teplo, dievčinka? Je ti teplo, krásavica?“ Dievča už tuhne od mrazu, len-len že vládze jazykom pohnúť. „Och, teplo mi je, Mrázik, teplo, holúbok.“ A tu sa Mrázik nad dievčaťom zľutoval, zabalil ho do teplých kožuchov, zohrial ho páperovými prikrývkami. Doma macocha už pohrebnú hostinu chystá, bliny pečie a na muža volá: „Choď, starý, choď si dcéru pochovať!“ Odišiel starček do hory, prišiel k jedli – a čo nevidí: pod jedľou sedí jeho dcéra, veselá, červená, v soboľom kožúšku, celá v zlate a striebre, a vedľa nej veľký kôš plný bohatých darov. Starček sa zaradoval, naložil všetko bohatstvo do saní, posadil do nich dcéru a vrátil sa domov. A doma babka bliny pečie a pod stolom pes havká: „ Hav, hav, s dedkovou dcérou v zlate, v striebre idú, babkinu dcéru k oltáru nepovedú.“ Hodila babka psíkovi bliny. „Nie tak! Ale radšej zahavkaj: „Babkinu dcéru k oltáru vedú a s dedkovou dcérou na cmiter idú!“ Psík zožral bliny a spustil: „Hav, hav, s dedkovou dcérou v zlate, v striebre idú, babkinu dcéru k oltáru nepovedú.“ Babka hádzala bliny psíkovi, potom ho bila, ale on si stále havká po svojom... Zrazu vrzla brána, otvorili sa dvere a do chalúpky vstúpila pastorkyňa – celá v zlate, v striebre, len sa tak ligotala. A za ňou nesú veľký, ťažký kôš. Babka sa pozrela a rozkázala: „Zapriahni, starý, druhého koňa! Hneď a zaraz odvez moju dcéru do hory a posaď ju na to isté miesto. Starček posadil babkinu dcéru do saní, odviezol ju do

hory na to isté miesto, nechal ju v záveji pod vysokou jedľou a odišiel. Babkina dcéra sedí, zubami drkoce. A Mrázik po lese vyčíňa, z jedličky na jedličku poskakuje, v konároch puká, na babkinu dcéru sa díva: „Je ti teplo, dievčinka?“ A ona mu odpovedá: „Och, zima mi je! Prestaň prašťať, prestaň trešťať, Mrázik!“ Mrázik sa spustil nižšie, silnejšie zaprašťal, silnejšie zatrešťal. „Je ti teplo, dievčinka? Je ti teplo, krásavica?“ „Och, ruky mi mrznú, nohy mi mrznú! Choď preč, Mrázik!“ Mrázik sa spustil ešte nižšie, ešte silnejšie pritiahol, zaprašťal, zatrešťal. „Je ti teplo, dievčinka? Je ti teplo, krásavica?“ „Och, už som sa dosť namrzla. Zmizni, skap, prekliaty Mrázisko!“ Rozhneval sa Mrázik a babkinu dcéru tak oblapil, až stuhla. Len čo sa rozvidnelo, posiela babka muža: „Starý, zapriahaj chytro, choď po moju dcéru, privez mi ju v striebre, v zlate!“ Starček odišiel a psík pod stolom havká: „Hav, hav, dedkovu dcéru k oltáru vedú, s babkinou dcérou vo vreci na cmiter idú!“ Babka mu hodila piroh. „Nie tak! Ale takto zahavkaj: „S babkinou dcérou v zlate, v striebre idú, s dedkovou dcérou vo vreci na cmiter idú.“ Ale psík si len stále havká po svojom... „Hav, hav, s babkinou dcérou vo vreci na cmiter idú, dedkovu dcéru k oltáru vedú.“ Zrazu vrzla brána, babka vybehla dcéru vítať. Odkryla prikrývku, ale dcéra v saniach mŕtva. Zaplakala babka, ale už bolo neskoro.

Obec Jatov

Milí naši prváčikovia!
Pred vami je nový školský rok. Stávajú sa z vás prváci v našej škole, po prvýkrát si budete sadať do školských lavíc s túžbou naučiť sa niečo nové. Želám vám, aby nielen tento školský rok, ale aj tie ďalšie roky boli plné zážitkov, hier, rôznych aktivít a nových dobrodružstiev, na ktoré si v srdciach uchováte milú spomienku. Verím, že naša škola bude pre vás tým správnym a bezpečným miestom, ktorá vám umožní rásť a napredovať na dlhej ceste vzdelávania. Nech vás teda na tejto ceste sprevádzajú úspechy a pevné zdravie, aby ste s ľahkosťou a nadšením zvládali nové predmety a získavali nové vedomosti, a napokon aby ste robili radosť nielen svojim rodičom, učiteľom, ale aj našej obci.

Adriana Matúšeková
starostka obce Jatov

Naši prváčikovia

Yasmine Pintérová

Marek Roman

Simona Sileská

Maroš Čerešník

Nina Žolnaiová

Vanesa Šemrincová

Alex Riška

Jež
(švédska rozprávka)

Raz večer sedel sedliak v chalupe sám a vyrezával naberačku. Búrka skučala a pískala po všetkých kútoch a hrgľovala dverami až strach. Sedliakovi sa odrazu zazdalo, že počuje niekoho driapať a prskať za dverami. Ide pozrieť, čo je, kto je, a tu v pitvore sedí jež. Nebol to však obyčajný jež, lebo vedel hovoriť ľudskou rečou. „Daj mi nocľah," povedal jež. „Načo ty potrebuješ nocľah?" povedal sedliak. „Veď môžeš celkom dobre prespať aj v kope kamenia." „V kope kamenia si nocuj sám, keď je taká zima, ja po tom netúžim," povedal jež. Sedliak napokon pustil ježa do chalupy. Jež si sadol pod lavicu pri kachliach a hľadel, ako sedliak vyrezáva naberačku. „Tú naberačku si kúpim," povedal jež. „Ech, čím by si mi zaplatil?" odvrkol sedliak. „No len sa ty ráno pozri na prah, uvidíš, čím ti zaplatím," odvetil jež. Napokon sedliak musel ježovi naberačku dať. Ukázalo sa, že je ježovi na sedenie ako stvorená. O chvíľu sa začal z lavice pri kachliach driapať kohút a jež to počul. „Predaj mi toho kohúta," povedal. Sedliak veru nemal veľkú chuť predať kohúta, ale jež mu ponúkol toľko peňazí, že nemohol odmietnuť. Na druhý deň ráno jež zapriahol kohúta do naberačky, sadol si do nej a odviezol sa preč. Ale svoj sľub dodržal, lebo sotva odišiel, našiel sedliak v pitvore veľkú kopu peňazí. Podvečer sa jež

dostal ku kráľovskému hradu, popohnal kohúta a začal sa prevážať pod oblokmi. Kohút letel, ako len vládal, až naberačka medzi kameňmi lietala na všetky strany. Najstaršia kráľovská dcéra sa na to pozerala, ale už sa stmievalo, tak dobre nevidela. Zazdalo sa jej, že taký čudesný záprah ešte v živote nevidela. Vybehla von, že si ho obzrie. Jež sa viezol na svojej naberačke do záhrady a do kríkov a princezná za ním. Napokon sa dostali k veľkému egrešovému kríku, pri ktorom jež zastal a vyskočil z naberačky. „Buď ma princezná pobozká, alebo nech sa prediera cez egrešové kríky," povedal a gúľal sa okolo princezniných nôh, takže sa chudera nemohla ani pohnúť. Jež sa správal ani divý a vytŕčal pichliače ako na bránach. Princezná veru nemala chuť pobozkať takú špatu, preto sa radšej voľky-nevoľky predierala cez egrešové kry. Sotva dobehla domov, hneď si šla ľahnúť. Bola taká dopichaná a dodriapaná, že z toho celkom ochorela. A priam tak pochodila aj druhá princezná. Napokon jež vylákal aj tretiu princeznú a povedal jej, rovnako ako prvým dvom, že ho buď pobozká, alebo sa musí predierať cez egrešové kry. „Ech, kto by ťa chcel pobozkať, ty špata!" zavzdychala princezná. „Keď ma nepobozkáš, preliezaj si cez pichliače, inak sa odtiaľ nedostaneš," povedal jež a gúľal sa dookola. „Ustúp, ty hnusoba!" zakričala princezná a chcela ho kopnúť, ale bála sa, lebo jež otŕčal velikánske pichliače, horšie ako na najostrejších bránach. „Len si choď

pekne cez egrešové kry!“ povedal jež. „Nie, veď by som sa tam dodriapala,“ nariekala princezná a bola čoraz nešťastnejšia. „Ľahko sa tomu vyhneš, keď ma pobozkáš,“ povedal jež. „Ty mrzký bosorák, veď máš rypák!“ „Mám, ale pichliače na ňom nie sú.“ „Lenže tvár máš celú chlpatú.“ „Ak nechceš pobozkať toho, kto je v tvári chlpatý, môžeš sa predierať cez tŕnie.“ „Ach, moje úbohé oči, veď nos a ústa si už ani poľutovať nemôžem,“ zavzdychala princezná. „Ale môžem si dať aspoň vreckovku na ústa, keď ťa budem bozkávať?“ „Len si daj,“ súhlasil jež. Sotva sa nazdala, jež jej vreckovku odtiahol a pobozkal ju rovno na ústa. Vtom zastal pred ňou najkrajší a najurastenejší princ, akého kedy zem nosila. Bol zakliaty a svoju pravú podobu mohol nadobudnúť, len ak ho niekto takého pichľavého a škaredého pobozká. Princezná sa strašne zahanbila a rukou si zakryla oči. Tu ju princ vyberanými slovami požiadal o ruku. Princezná pristala, lebo sa jej páčil. Ale keď jej zo žartu povedal, že bude najlepšie, ak si zase dá vreckovku na ústa, princezná sa nezdržala smiechu. „Viem, že by to nepomohlo,“ odpovedala. I vystrojili svadbu, ktorá trvala osem dní, a potom žili dlho a šťastne a možno žijú ešte podnes. Kohúta z neobyčajného záprahu dali vypchať a postavili do sklenej vitríny. Sám som ho videl a môžem dosvedčiť, že tam stojí ešte podnes.

Obec Kmeťovo

Milí prváci,
do prvého ročníka základnej školy vstupujete s veľkými očakávaniami, zoznámite sa s novým prostredím, kamarátmi, učiteľmi, ale taktiež sa dozviete aj veľa nových vecí. Prajem vám, aby sa tieto vaše očakávania naplnili, aby ste sa v novom školskom prostredí cítili ako doma a aby ste si vašu novú pani učiteľku obľúbili, veď napokon ona vás prevedie tými najdôležitejšími rokmi v živote. Na záver vám želám, nech vám prvé nadšenie z novej školy vydrží celých deväť rokov.

Ing. Jozef Sádovský
starosta obce Kmeťovo

Naši prváčikovia

Matej Kubaský

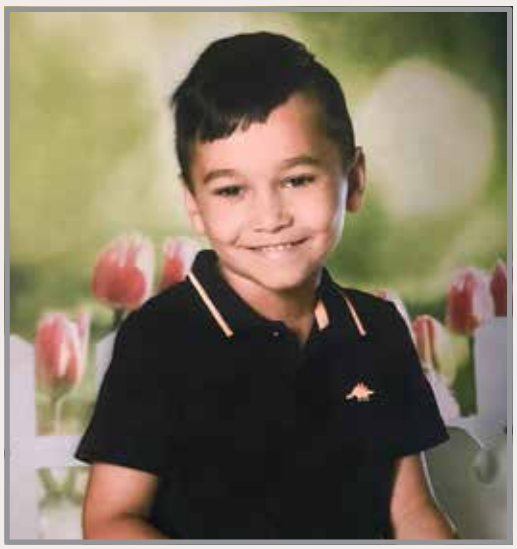

Peter Zrubec

Ako bol pán koňom

(lotyšská rozprávka)

Za starých dávnych čias žil jeden ukrutný pán. Nemal pre svojich sluhov štipku uznania, hnal ich z roboty do roboty. Ani len v nedeľu im nedožičil pokoja. Raz na veľký sviatok, keď ostatní ľudia oddychovali po ťažkej práci, vyhnal pán svojich sluhov do stodoly mlátiť. Lenže oni práve včera mlátili celý deň aj celú noc a ledva sa držali na nohách. Ale čo mali robiť, znova sa len pustili do mlátenia. Pribehol do stodoly aj pán – s palicou v ruke. Videlo sa mu, že sa sluhovia slabo obracajú. Oboril sa na nich, palicou sa rozháňal: „Vy niktoši! Vy daromníci! Nepustím vás zo stodoly, kým nevymlátite všetku túto raž!“ Sluhovia ho prosili, aby im dal aspoň koňa, ktorého by zapriahli do mláťačky, potom že všetko pôjde rýchlejšie. Pán sa najedoval: „Čo? Ešte koňa by ste chceli? Darmožráči leniví! Vlastnými rukami vám vyženiem z hlavy takéto myšlienky! Koňa nedostanete, lebo kone si musia oddýchnuť! Sami sa obracajte!“ Nakričal na nich a vybehol zo stodoly. Veď komu by sa chcelo hltať ten prach? Len čo vybehol, počuli sluhovia, ako ktosi kričí: „Hóha! Pŕ! Stoj!“ Potom zarehtal kôň, zaštrkotali postroje. Zrejme ktosi zapriahal koňa. Kto to môže byť? A tu vojde do stodoly starček: drobná postava, dlhá šedivá brada, oči blýskavé ani blesk. A za uzdu vedie mocného hnedého žrebca. Pozdravil sa

starček sluhom a vraví: „Tu máte koňa. Zapriahnite ho do mláťačky a potom aj do každej ťažkej roboty. Keď pôjdete do hory, nenaložte mu drevo na voz, ale zotnite strom a priviažte ho za koňa. Nech ho vlečie na panský dvor vcelku, so všetkými konármi. A ak sa zatne a nebude chcieť ťahať, švihajte nemilosrdne, nešanujte bič. Tnite po bokoch aj po chrbte, len po hlave nie. A žrať mu nedávajte. Keď ho večer privediete do stajne, vytiahnite ho až pod povalu. Nech po dennej robote celú noc visí. To všetko mu bude na úžitok!“ Starček dopovedal a zmizol, akoby sa do zeme prepadol. Tu kôň mocne zarehtal a jeho hlas sa veľmi podobal pánovmu hlasu. Vtedy sa sluhovia dovtípili, čo je to za koňa. „Dozaista nám ho priviedol sám otec Perkon, vládca hromu a blesku. Musíme jeho príkaz presne vyplniť. Ako naručil, tak budeme s koňom zaobchádzať!“ Zapriahli žrebca do mláťačky a začali pracovať. Žrebec sa prieči, rehce, nohami vyhadzuje, hlavou krúti, nechce sa mu ťahať. A tu mu oni nasypú nečítaných po bokoch i chrbte – budeš poslúchať! Tak to išlo deň čo deň. Hnedého žrebca zapriahali do každej ťažkej roboty. Ak sa priečil, zmastili ho bičom. Musel kôň lopotiť od rána do večera. Na noc ho odviedli do stajne a vytiahli pod povalu. „Tu budeš visieť až do rána!“ A žrať mu vôbec nedávali. Iba ak si tajne uchmatol chĺpok slamy alebo odhryzol pod plotom byľku žihľavy. Od toho dňa, ako sa zjavil hnedý žrebec, sa pán kdesi podel. Pani ho hľa-

dala tuto i tamto, ale nájsť ho veru nenašla. Tak prešiel rok. Hnedý žrebec, spočiatku statný a mocný, za ten rok veľmi zbiednel: oči mu zapadli, pysk ovisol, rebrá vystúpili, chrbát sa skrivil, srsť sa mu pozliepala do chumáčov. Jedného dňa ho zočila na dvore pani a vraví šafárovi: „Tohto zdochliaka treba zaviesť do hory a zabiť. Na robotu už nie je súci a hľadieť naňho je odporné.“ Lenže aj šafár tušil, čo je to za kôň, a nezabil ho. A znova nastal ten veľký sviatok, keď všetci oddychujú po práci. Hnedý kôň vyšiel zo stajne, dostal sa do panskej záhrady a tam sa hltavo pustil do kapusty. Vyšla si pani na prechádzku, zašla aj do záhrady – a čo nevidí! Prašivý žrebec pažravo obhrýza hlávku kapusty. Pani sa najedovala: „Nuž ty mrcina prašivá! Počkaj, veď ťa ja naučím!“ Schytila palicu a bác koňa po hlave! Len čo ho udrela, v tej samej chvíli stál pred ňou akýsi úbohý starec. Prihovoril sa jej žalostným hlasom: „Prečo ma biješ, žena moja! Vari ti je ľúto kapustných listov? Mne po ročnej hladovke chutia lepšie ako tie najfajnovejšie jedlá, ktoré som predtým jedával.“ Až teraz ho pani spoznala – a zaochkala, zajajkala. Pán sa na seba vôbec neponášal: bol chudý, celý očernetý, brada až po pás, nechty dlhočizné, telo samá sinka. A z odevu mu ostali len franforce. Schmatla ho pani za ruku a ťahala chytro do domu, aby ho nik nevidel. Od toho času pán načisto skrotol a bol z neho dobrý a tichý človek.

Obec Lipová

Milý prváčik, milá prváčka!
Kniha, ktorú otváraš, je plná rozprávok pre teba. Aj ja som na lipovskej škole prežila jednu krásnu rozprávku a dodnes nosím v srdci spomienky na toto miesto a ľudí, ktorí sprevádzali moje prvé kroky za poznaním. Prajem ti, aby aj tvoj príbeh na tejto škole bol pútavý a zábavný. Nech sa lipovská škola stane tvojím druhým domovom a nech ti poskytne studnicu vedomostí, ale aj more lásky a porozumenia.

Mgr. Tatiana Ölvecká
starostka obce Lipová

Naši prváčikovia

Mária Vargová

Terezka Sovičová

Vaneska Vančíková

Vanesska Mičeková

Peťko Jozef Bulla

Matej Banás

Dominik Dojčan

O troch grošoch
(slovenská rozprávka)

Kopal raz jeden chudobný človek pri hradskej ceste priekopy. A neviem, ako sa to stalo, ako nie, dosť na tom, že po tej ceste šiel sám kráľ a opýtal sa chudobného človeka: „ Povedzže mi ty, môj drahý, akú máš plácu na deň za túto ťažkú robotu.“ „Hja, najjasnejší kráľu, ja mám na deň tri groše.“ Kráľ sa začudoval a opýtal sa ho, ako môže z tých troch grošov vyžiť. „Jaj, vaša jasnosť, čoby len vyžiť, to by bolo ľahko. Ale ja z tých troch grošov prvý vraciam, druhý požičiavam a iba z toho tretieho sám žijem!“ Kráľ veru nerozumel, čo to znamená. Trel si rukou čelo, hútal, čo by to, ako by to mohlo byť. No nevyhútal nič, len sa pekne-krásne chudobnému človeku priznal, že on veru nerozumie, ako môže z troch grošov i vracať, i požičiavať, i vyžiť. „Nuž, najjasnejší pane,“ povie chudobný človek, „to je takto! Chovám si starého a nevládneho otca. Tomu vraciam, lebo ma vychoval. Ale chovám i jedného malého syna: tomu požičiavam, aby mi vrátil, keď zostarnem. A tretí groš potrebujem na svoje živobytie.“ „No dobre, keď je tak,“ zaradoval sa kráľ. „Vidíš, môj drahý, ja mám doma dvanástich radcov, a čím väčšiu plácu im dávam, tým väčšmi sa mi ponosujú, že nemajú z čoho žiť a troviť. Teraz im ja zahádam hádku, čo si mi povedal. Ale ak by prišli k tebe spytovať, nepovedz im, čo to znamená,

pokiaľ neuvidíš môj obraz.“ Ako to dopovedal, daroval chudobnému za hrsť dukátov a odišiel domov. Len čo došiel na zámok, dal si zavolať dvanástich radcov a vraví: „Vy, čo z toľkých peňazí nemôžete vyžiť, počúvajte! V mojej krajine žije človek, ktorý ma na deň iba tri groše a ešte aj z tých jeden vracia, druhý požičiava a len z toho tretieho sám žije, a predsa statočne vyžije. Keď ste múdri, povedzte mi, ako je to možné. Ak mi do pozajtrajška nepoviete, dám vás všetkých vyhnať z krajiny, aby ste mi darmo nejedli chlieb.“ Pobrali sa slávni radcovia s ovesenými nosmi domov. Zasadli a radili sa, ako to môže byť. Každý chcel byť múdrejší, ale nikto z nich sa nevyrovnal rozumom prostému človeku. Minul deň, minul sa i druhý, na tretie ráno sa mali postaviť pred kráľa a ešte nevedeli tej veci ani vývod, ani rozvod. Naveľa-naveľa, voľakto im pošepol, kde vyhľadajú toho chudobného človeka, že im ten najskôr pomôže zo závozu. I vyhľadali ho a dostavili sa všetci k nemu. Prosbou, hrozbou, zle-nedobre dotierali doňho, aby im povedal, ako je to s tými tromi grošmi. Ale on sa ich veru nezľakol. Povedal, že pokiaľ mu neukážu kráľov obraz, nič neprezradí. „Ako ti ukážeme kráľov obraz,“ bedákali radcovia, „veď kráľ na naše slovo k tebe nepríde a ty aj tak nesmieš pre neho! Len nám to už prezraď!“ „A keď už ani to neviete, ako mi ukázať kráľov obraz, tak z tej múky chleba nenapečieme!“ odbil ich chudobný človek. Začali mu sľubovať hory-doly, navláčili mu

veľa peňazí, že veď už aj bez kráľovej milosti má z čoho žiť, len aby im tú vec rozpovedal. Ale on nič! Iba keď už peňazí bola poriadna hŕba a už sa im dosť navysmieval, že takí múdri páni si nevedia rady, vytiahol z vrecka jeden z tých dukátov, čo mu podaroval kráľ, a riekol: „No vidíte, tu je kráľov obraz, sám mi ho podaroval, vidím ho dobre. Nemám sa čo obávať, že by som prestúpil kráľov rozkaz. A tak vám môžem vyjaviť, čo chcem.“ A vyjavil im hádku! Potom sa už radcom ľahko rozprávalo s kráľom, keď im chudobný človek požičal svojho rozumu. Ale aj kráľ zavoňal, čo je vo veci. Dal si zavolať chudobného človeka a spýtal sa ho: „Povedzže mi, ako je to, že ty, ináč statočný človek, si sa teraz predsa previnil proti môjmu kráľovskému rozkazu.“ „Neprevinil som sa, najjasnejší kráľ, lebo som mlčal ako kameň, kým som neuvidel váš spravodlivý obraz. Tu ho mám ešte aj teraz, sami ste mi ho darovali,“ a vytiahol dukát s obrazom kráľa. Rozpovedal mu celú príhodu s dvanástimi radcami, ako mu hrozili i prosili ho, aj obdarili ho, i ako sa im on navysmieval. „No,“ povedal na to kráľ, „ keď si ty taký múdry, že máš viac rozumu ako moji dvanásti radcovia, nebudeš už priekopy kopať, ale budeš ako veľký pán prebývať v mojom dvore a zasadať vedľa mňa v rade.“ „A vy?“ obrátil sa k radcom. „Či sa nehanbíte? Čo teraz s vami? Nielenže vám platy nezvýšim, ale vám ešte utiahnem aj z toho, čo máte!“ Neprišli tí viac unúvať kráľa o plácu.

Obec Lúčnica nad Žitavou

Milý prváčik,

práve zažívaš tie neopakovateľné okamžiky spolu s rodičmi, keď už vieš, že prichádza čas, keď detské hry bude postupne nahrádzať učenie čítania, písania, počítania a objavovania vecí doteraz nepoznaných. Prajem ti, aby sa ti v škole darilo, aby si sa v škole cítil príjemne medzi spolužiakmi a aby to nadšenie a túžba učiť sa a vedieť čo najviac zostalo po celý život.

RNDr. Ivan Michna

starosta obce Lúčnica nad Žitavou

Naši prváčikovia

Jakub Balogh

Miško Somor

Marko Maďar

Ako silák hľadal strach

(slovinská rozprávka)

Kedysi žil silný chlapík, ktorý nepoznal strach. Veľmi mnoho zjedol. Preto často rozmýšľal o tom, že otcovi určite nie je po vôli, keď je ešte stále pri ňom. A tak mu povedal: „Tatko, dajte mi čiastku, aká mi podľa vášho uváženia patrí, a ja sa vyberiem do sveta, aby som vám priveľa nezjedol. No okrem toho vo svete by som sa veľmi rád dozvedel, čo je to vlastne strach. Otec mu dal čiastku, aká mu podľa jeho mienky patrila. A syn potom hneď odišiel z domu. Po nejakom čase prišiel do hostinca a rozkázal si jedlo. V hostinci sedel akýsi kňaz, ktorý sa ho spýtal, kam sa uberá. Náš chlapík mu odpovedal, že ide hľadať strach. Kňaz mu potom navrhol: „Čo mi dáš, ak ti ukážem, kde a čo je strach?“ A dohodli sa tak, že silák zaplatí sto zlatiek, ak ho kňaz naučí, čo je strach. Ak ho nenaučí, čo je strach, musí takú istú sumu zaplatiť on. Peniaze zložili u krčmára. Podvečer zaviedol kňaz siláka na cintorín. Keď odbila jedenásta hodina, vstali z hrobov všetci pochovaní kňazi a začali sa hrať kolky. Ako kolky im slúžili kosti a ako gule lebky mŕtvych. Silák sa k nim chcel pripojiť, ale oni ho medzi seba nepustili. Vtedy stavil do hry sto zlatiek, no ešte stále ho nechceli vziať medzi seba. Keď to silák videl, schmatol kosť a začal ich preháňať okolo kostola. Ale v tom okamihu odbila dvanásta hodina a všetci kňazi sa stratili pod zemou. A takto silák vyhral sto zlatiek a vydal sa na ďalšiu cestu do sveta. A tak prišiel opäť do inej krčmy, kde chcel prenocovať. Krčmár sa proti tomu bránil. Vyhováral sa, že nemá ani jednu prázdnu izbu. Vravel, že

v prvej izbe býva on sám s deťmi, v druhej sa tisnú jeho príbuzní a tretia je ešte menej vhodná pre pre hosťa, lebo dosiaľ v nej ešte nikto nezostal do rána naživе. „Veď práve to je niečo pre mňa," odpovedal silák krčmárovi, „lebo po svete hľadám strach." Silák si ľahol spať, len čo ho krčmár zaviedol do izby. O jedenástej hodine vošiel ktosi do izby a rozkázal mu, aby vstal, že ho oholí. „No, to mi práve vyhovuje," odpovedal mu pocestný, „veď som už zarastený ako Matuzalem." Keď neznámy siláka oholil, silák sa ho spýtal, čo je dlžen. Nehanebný holič mu na otázku neodpovedal, a preto silák skríkol: „Nech sa ti odplatí pánboh za toto dobrodenie!" Onedlho prišiel druhý neznámy s veľkými nožnicami, ktoré boli také dlhé ako príkladník v maštali, a že ho ostrihá. Potom sa všetko dialo práve tak ako s holičom. Chvíľu bolo všade ticho, no odrazu sa v komíne nad silákom ozval čísi hlas: „Padnem!" „Padni, kam chceš!" zvolal naňho silák. Vtedy v komíne niečo zašramotilo a na zem padli nohy. Opäť sa ozval hlas: „Padnem!" Ale silák zvolal ešte hlasnejšie: „Padni, veď ja ti neprekážam!" Vtom v komíne zahrmotalo niečo hrubé a na zem sa zvalil veľmi veľký trup bez nôh a hlavy. A opäť sa ozval hlas: „Padnem!" Silák odpovedal: „Padni, kam chceš!" A vtom padla na zem chlpatá hlava. Hlava vyskočila na trup, ku ktorému sa pritlačili nohy, a pred pocestným silákom stál škaredý obor. Mrzko sa správal a silákovi vyhrážal. Silák obrovi len odvrkol, že či odíde, či zostane, jemu je to vraj všetko jedno. A obor rozkázal silákovi, aby išiel s ním, že mu ukáže veľké bohatstvo, ak mu bude otvárať železné dvere. Potom si v deviatich izbách prezreli veľké-preveľké bohatstvo, samé striebro, zlato a diamanty. No silák si

z toho všetkého nechcel nič vziať. V poslednej izbe našli čarodejný prút, ktorý mal moc usmrtiť všetko živé a všetko mŕtve oživiť. Silák si vzal tento prút a vzápätí ním šibol obra po hlave. A z hlavy obra vyskočil chlap, ktorý silákovi veľmi ďakoval za to, že ho vyslobodil z deväťstoročného zakliatia. Potom išiel silák hľadať strach inde. Prišiel do akéhosi veľkého mesta, kde všetci ľudia chodili so zvesenými hlavami a správali sa veľmi mrzuto. Silák sa ich spytoval, čo to má znamenať, ale nikto mu neodpovedal. Vtom zbadal pekne oblečenú princeznú, ktorú viedli kamsi z mesta. Pobral sa za nimi a videl, že ju polomŕtvu priviazali vedľa mrzkej čiernej jamy, a potom všetci utiekli späť do mesta. Silák zostal tam, aby videl, čo sa z toho vykľuje. Čoskoro potom začul, že z jamy vychádza zlostné fučanie, a videl, ako z nej vylieza drak, aby princeznú zožral. Ale silák šibol draka svojím čarodejným prútom po hlave a drak sa zrútil mŕtvy späť do jamy. Až teraz sa silák od princeznej dozvedal, že drak zožral každý rok jednu dievčinu, ktorú mu mesto muselo vydať, lebo inak by bol zrúcal celé mesto a pobil všetkých ľudí v krajine. Podľa sľubu svojho otca podala princezná silnému mládencovi ruku na znak toho, že sa rada stane jeho ženou. Potom mali veľmi veselú a slávnu svadbu. A žili šťastne a spokojne. Jedného dňa, keď sa im narodilo prvé dieťa, sedeli všetci traja pri potoku. Odkiaľsi priliezla veľká žaba. Dieťa sa jej zľaklo a čľup! Padlo do vody. Silák sa toho tak zľakol, že ani nemohol vstať, aby dieťa vytiahol z potoka. Bezmála by sa bolo utopilo. Dieťa ho naučilo, čo je strach, lebo ho mal veľmi rád!

Obec Michal nad Žitavou

Milí prváci,
pri príležitosti nového školského roka vám želám, aby ste každý jeden deň v našej škole v obci Michal nad Žitavou začínali s úsmevom a s radosťou zo vzájomného stretnutia. Teším sa, že našu školu obohatia aj deti zo susedných obcí Lúčnica nad Žitavou a Kmeťovo, preto im prajem, aby si tu našli veľa nových kamarátov a aby sa v našej škole cítili tak dobre ako doma. Milí naši prváčikovia, všetkým vám želám krásne školské dni plné hier, dobrodružstiev, zážitkov a úspechov, nech v našej škole zažijete čo najviac pekných chvíľ.

Ing. Peter Porubský
starosta obce Michal nad Žitavou

Naši prváčikovia

Nikolas Ovsenák

Matúš Bránik

Hlupákovi šťastie žičí

(vietnamská rozprávka)

Dávno, pradávno sa jednému gazdovi narodili dvaja synovia. Keď bratia vyrástli, chceli im rodičia vybrať remeslo. Rozhodli sa, že staršieho, ktorý rád pracoval na poli, nechajú doma na gazdovstve. Mladší túžil obchodovať. Rodičia mu dali pre začiatok päť koní a radili mu: „Keď už budeš obchodovať, obchoduj výhodne. Usiluj sa utŕžiť viac, ako sám dáš, rozumieš?“ Syn si vypočul rodičovskú radu a smelo viedol kone na trh. Cestou stretol starčeka. Hnal proti nemu šesť kôz. Keď mládenec videl, že kôz je šesť, a on má koní len päť, spomenul si hneď na slová rodičov, že treba dostať viac ako dať, oslovil starčeka: „Pane! Poďme meniť! Dajte mi svojich šesť kôz a vezmite si mojich päť koní.“ „Ty si sa pomiatol! Veď ty máš kone a ja kozy, či to možno vymieňať!“ Ale nech sa starček akokoľvek zdráhal, mládenec ho dovtedy prehováral a nechcel ustúpiť zo svojho, kým mu starček napokon nedal svojich päť kôz. Mládenec sa veľmi potešil, lebo si myslel, že robí všetko presne podľa rodičovskej rady. Išiel ďalej a dlho nikoho nestretol. Až k večeru zbadal starenku, ktorá niesla na vahadlách sedem sliepok. Potešil sa a pomyslel si: Mám šťastie. Ja mám šesť kôz, ale starenka sedem sliepok. To znamená, že

má viac. Rýchlo treba meniť! Zavolal na starenku a ponúkol jej výmenný obchod. Najprv nechcela, ale napokon tiež privolila. Mladík niesol svojich sedem sliepok a od radosti si ani nohy necítil. Teraz už istotne zbohatnem, myslel si, budem bohatší ako starší brat, čo zostal doma. Hľa, čo znamená, poslúchať svojich rodičov! Prešiel ešte nejaký kus cesty a stretol človeka, čo niesol osem tekvíc. Zostal stáť ako prikovaný. Osem tekvíc – veď to je viac ako sedem sliepok. Rýchlo ich vymením! Nemám na čo čakať! Ihneď zvolal na tekvičiara a navrhol mu výmenu. „Prečo chceš vymeniť sliepky za tekvice," namietol človek, „veď sliepky sú drahšie. „Dobre, dobre! Len si vymeňme, čo tu budeme darmo táraťˮ Mládenec prehováral človeka dovtedy, kým mu nedal tekvice. Keď ich priniesol domov, rodičia mu vyšli naproti a hneď sa ho začali vypytovať, ako sa mu darili obchody. Syn sa rýchlo pochvastal: „Za päť koní, ktoré ste mi dali, som dostal osem tekvíc. Výhodný obchod, čo vy na to?" „Ó, bože!" zvolali rodičia. „Či možno vymeniť päť koní za osem tekvíc! Či ich málo rastie na poli tvojho staršieho brata?!" Rodičia sa nahnevali na syna a nedovolili mu viac obchodovať. Mládenec nakoniec pochopil svoju chybu, ovesil hlavu a nevedel, ako nahradiť stratu. Trochu si ponariekal, potom, aby sa mu uľavilo, schytil nôž a rozrezal všetky tekvice. Z jednej z nich sa odrazu vysypalo veľa zlata. Tak nakoniec predsa zbohatol.

Človek a havran
(eskimácka rozprávka)

Žil v jednej osade chudobný človek, ktorý sa volal Emmo. Nemal ženu ani deti. Nemal otca ani mať. Vybral sa raz Emmo do tundry. Ide, ide a tu zočí na kopčeku ker so širokými listami. Pod tými listami istotne bude sladký koreň, pomyslel si. A začal ker zo zeme ťahať. Potiahol, ale veru márne. Priprel sa a znova potiahol – zasa márne. Zobliekol si košeľu a potiahol ešte raz z celej sily. Ker zaprašťal, spukotal, a teraz sa už poddal. Emmo vytiahol sladký koreň. Ej, ale ako sa pri tom ukonal! Musí si oddýchnuť. Ľahol si na mach a zaspal. Nevedno, či spal dlho, či krátko, ale keď sa zobudil, začul nablízku havranie krákanie. Pootvoril akomak oči a čo vidí? Okolo neho je plno havranov a zhovárajú sa ľudskou rečou. Prvý vraví: „Tak poďme už jesť. Nepritrafí sa hocikedy takáto korisť!“ Druhý vraví: „Počkajme, kým nepriletí náčelník.“ Práve vtedy prišuchotal ďalší havran a sadol si Emmovi rovno na hruď. Bol to havraní náčelník. Najprv ďobol Emma do ruky. Emmo od bolesti len-len že nevykríkol, len-len že nemykol rukou. Ale zaťal zuby a vydržal, lebo chcel vedieť, čo bude ďalej. Potom ho havran ďobol do oboch nôh. Zasa len málo chýbalo, že Emmo nevykríkol. Ale zdržal sa, ani sa len nepohol. A tu rečie havraní náčelník: „Mne budú oči a vám to ostatné.“ Už-už chcel havran ďobnúť do pravého oka, keď tu Emmo chmat ho za nohu! Ostatné havrany sa od strachu rozleteli. A Emmo vraví: „Ty, havran, si mi chcel vyďobnúť oči a ja ťa teraz za to zabijem.“ Havran začal prosiť: „Nezabíjaj ma, človek, dobre sa ti odslúžim. Dám ti drevený tanier, ktorý ti vystanoví všetko, čo len budeš chcieť.“ „No také niečo by som aj prijal,“ vraví Emmo. Havran zvolal: „Tanier, tanier, ukáž sa!“ V tej chvíli stál pred nimi drevený tanier. „A čo mám s ním robiť?“ spytuje sa Emmo. „Iba mu povedz: Tanier, tanier, daj mäsa! A on ti to hneď splní. Ale požiadať ho môžeš len v čase hladu, keď v mori nebude rýb. Inak ťa tanier prestane poslúchať. No a teraz ma už pusť!“ „Len pekne vydrž! Najprv si zistím, či si vravel pravdu!“ Emmo vzal tanier, zdvihol ho do výšky a riekol: „Tanier, tanier, daj mäsa!“ V tej chvíli tanier oťažel, že ho Emmo nevládal udržať a musel ho položiť na zem. Hľadí, vlastným očiam neverí: tanier je plný mrožieho mäsa. Až teraz pustil Emmo havrana na slobodu. Vzal drevený tanier a naradovaný sa pobral domov. A potom vždy, keď nebolo v mori rýb ani inej zveriny, vzal tanier a povedal: „Tanier, tanier, daj mäsa!“ A tanier hneď bol plný mäsa i sadla. Emmo ho postavil na zem a zvolal: „Hej, susedia, hej, dobrí ľudia, poďte si vziať mäsa!“ A susedia prišli a vzali si, koľko im bolo treba.

Prečo lieta netopier iba potme
(indiánska rozprávka)

Rozpráva sa tu i tam, že kedysi štvornožci a vtáci viedli ukrutnú vojnu. Velikánska čistina sa jarabela od bojovníkov, ich rev, pišťanie i stonanie sa rozliehalo ďaleko-praďaleko, až od toľkého hurhaja lístie zo stromov odpadávalo. Ako áno, ako nie, ale vtáci boj prehrali. „Zle je," povedal si netopier, lebo bojoval spolu s vtákmi. Chytro sa schoval do starého bútľavého stromu, keď sa ostatní vtáci rozpŕchli. Víťazní štvornožci vybehli na čistinu a vrhli sa na korisť. Tu sa k nim pridal aj netopier a tváril sa, akoby patril medzi nich. Ostatní sa čudovali: „Počuj, netopier, ako to je? Veď ty patríš medzi vtákov, nuž ako to, že si zrazu medzi nami?" „Čože?" čudoval sa naoko netopier. „Čo to vravíte! A kde ste videli vtáka v kožuchu? Okrem toho mám zuby, ale nemám zobák ako vták, a niet predsa takého vtáka, čo by mal zuby! Ak mi ukážete jediného vtáka, čo má zuby, uznám i ja, že som vták." Zvieratá nevedeli, čo povedať, a pomysleli si, že sa azda mýlili. Prijali netopiera medzi seba a nikto viac ani nespomenul, že by bol vtákom. Po čase sa štvornožci a vtáci znovu pochytili, lenže teraz zvíťazili vtáci. Netopier ani teraz neušiel z čistiny, nesmútil nad porážkou, ale chytro sa schoval do bútľavého stromu. Po chvíli sa zamiešal medzi vtákov. „Počuj, netopier, ako to je?" zaškriekali vtáci. „Veď ty nie si vták!" „A veru sa mýlite," odvrkol netopier urazene. „Mám krídla a viem lietať, preto patrím medzi vtákov. Ukážte mi jediné zviera, čo vie lietať ako ja – a dám sa medzi štvornožcov." Vtáci nevedeli, čo povedať, nuž prijali netopiera medzi seba. Mysleli si, že netopierovi krivdili. Napokon sa zvieratá i vtáci pomerili. Dohodli sa, že si všetci spolu posadajú okolo ohňa a uzavrú priateľstvo. Teraz už netopier raz nevedel, kam si sadnúť. Motkal sa sem i tam, a tak napokon predsa vysvitlo, ako sa pridal na obe strany. Od tej chvíle s ním nikto nechcel mať nič spoločné. Či veľkí, či malí, takí či onakí, ani sa o netopiera neobzreli. Odvtedy sa netopier tak hanbí, že sa odváži len potme vyletieť z úkrytu.

Sobík - zlatý parožtek
(laponská rozprávka)

Umiesil starec človeka z hliny. Umiesil ho a postavil pod oblok. Potom išiel k žene a vraví: „Pozri, akého hlinenáčika som spravil.“ Starena pozrela von oblokom a v tej chvíli hlinený človek ožil. Zľakla sa starena a vraví: „Načo si ho spravil, starký! Čo keď nás on teraz zabije?“ A za oblokom už aj počuť: dup-dup, dup-dup! Hlinený človek kráča. Otvorili sa dvere, hlinený človek prekročil prah. Obzerá sa po izbe: v kúte sedí starec a viaže sieť, starena mu pomáha. Chmatol hlinený človek starca i starenu a zhltol ich oboch aj so sieťou. Prehltol ich a vyšiel von. Po ulici idú dievky, jedna s vedrom, druhá s nášikmi. Hlinený človek ich schmatol a obidve prehltol: tú prvú aj s vedrom, tú druhú aj s nášikmi. A šiel ďalej. Vtom vidí na brehu troch rybárov, ako opravujú čln. Zhltol ich všetkých aj s člnom a šiel ďalej. Neďaleko odtiaľ traja chlapi rúbali drevo. Prehltol aj ich spolu s drevom aj so sekerami. A šiel ďalej. Ide, ide – a vtom zočí pred sebou skalný vrch. A na tom vrchu sa pasie mladý sobík. Hlinený človek mu vraví: „Sobík, ja ťa zjem!“ A sobík mu na to: „Dobre, hlinenáčik, keď to už musí byť. Ale načo by si sa unúval za mnou sem na vrch, ja sám ti skočím do úst, len ich riadne otvor!“ Hlinený človek je rád. „Hi-hi-hi!“ chichúňa sa. Rozkročil sa pod vrchom, otvoril ústa a pozerá, ako mu sobík skočí do nich. Sobík sa rozbehol, skočil – bach! Vrazil parohmi rovno hlinenáčikovi do brucha! Bol to taký mocný úder, že sa od neho hlinený človek celý rozsypal. A tu všetci, ktorých bol zhltol, povstávali na nohy a rozbehli sa domov: starec so starenou ťahajú sieť, dievky bežia s vedrom a nášikmi, drevorubači so sekerami a rybári s člnom. A za nimi beží sobík. Ale dievky sa o chvíľu vrátili, doniesli zlata a pozlátili sobíkovi parožky. Odvtedy mal ten sobík zlaté parožky.

Stará líška
(lužickosrbská rozprávka)

Ležala raz stará líška vo svojom brlohu a uvažovala o tom, že za celý život pokradla sedliakom veľa husí, kačiek a sliepok a že by si za to zaslúžila veľký trest. Kedysi počula, že ľudia, keď niečo popáchali, vyznajú sa zo svojich hriechov farárovi a sľúbia, že sa polepšia. Rozhodla sa, že aj ona tak urobí. Utekala do dediny a hľadala farára. Našla ho v záhrade a vraví mu: „Mám na svedomí veľkú vinu, lebo som pokradla sedliakom nejeden kus hydiny, ale chcem sa polepšiť. Môžeš mi odpustiť hriechy?“ Farár, ktorý sa takisto bál o svoje sliepky ako sedliaci, zaradoval sa, že sa chce líška polepšiť, potešil ju a sľúbil, že jej odpustí hriechy. „Po celý život si páchala zlo,“ povedal jej kňaz, „je už načase, aby si sa polepšila. Nehreš už viac, aleži pokorným životom! Sliepky, kačky a husi, to nie je nič pre teba!“ Líška všetko sľúbila. Ale časom sa jej to zunovalo. Myši jej veru nechutili, žiadalo sa jej kuraciny. Preto sa opäť vybrala zapoľovať si v sedliackych dvoroch. Aby ju nepristihli, dala si ušiť dlhú kutňu, ako nosia mnísi. Často sa modlievala na kraji cesty alebo na krížnych cestách, len aby ju videli sliepky i ľudia. Často si odbehla aj do malej húštinky, kajala sa a hlasno sa pri tom modlila. Sliepky napokon uverili, že sa líška polepšila, začali jej dôverovať a porozprávali to aj iným vtákom. Ba líška robila ešte viac, napomínala všetky sliepky, aby už nehrabali v záhradách sedliakov a nerobili tam škodu, ale nech sa uspokoja s tým, čo im nasypú, i vajcia že by mali znášať pekne do hniezd. Teraz boli už aj sliepky presvedčené, že ustavične len hrešia, a vypytovali sa líšky, čo by mali robiť. Odpovedala im: „Musíte sa polepšiť a usilovne sa modliť, najlepšie by bolo v mojej húštine. Každý deň ta môže prísť jedna sliepka, ja ju už naučím modliť sa!“ Aj sa tak stalo. Líška sa tomu veľmi tešila, lebo takto mohla deň čo deň zožrať jednu sliepku. Raz ju však stretol farár a karhal ju: „To je to polepšenie, čo si mi sľubovala?“ Líška však odpovedala: „Len sa upokojte, dôstojný pane, a poučte sa z toho. Nesmiete veriť každému; lebo nejeden vám sľúbi, že sa polepší, ale za vaším chrbtom hreší ďalej.“

Starý otec a vnuk
(nemecká rozprávka)

Žil raz jeden starček a ten už ani dobre nedovidel, ani nedopočul, i kolená sa mu už triasli. Keď jedol, ledva lyžicu udržal, polievku rozlieval po stole, ba tiekla mu aj dolu bradou. Synovi a jeho žene sa to bridilo, a preto sa musel starček odniesť do kúta za pec. Dávali mu jesť v hlinenej miske, ale iba toľko, že sa nikdy nenasýtil. Smutne pozeral po stole a oči mal plné sĺz. Raz jeho trasľavé ruky neudržali misôčku, spadla a rozbila sa. Mladá žena sa rozkričala, starček nepovedal nič, len zavzdychal. Potom mu kúpili za grajciar drevenú misku a v nej mu dávali jesť. Raz, ako tak sedeli, malý štvorročný vnuk začal znášať doštičky a zbíjal ich na zemi. „Čo to robíš?“ spýtal sa ho otec. „Korýtko,“ odpovedalo dieťa, „budú z neho jesť otec a matka, keď budem veľký.“ Muž a žena chvíľu na seba pozerali, potom začali plakať a hneď priviedli starého otca k stolu. Odvtedy jedával s nimi a už nikdy nič nepovedali, hoci zavše aj porozlieval.

Tri dcéry
(tatárska rozprávka)

Jedna chudobná žena mala tri dcéry. Musela sa veru riadne obracať a vo dne v noci lopotiť, keď ich chcela nasýtiť a zaobliecť. Napokon dcéry vyrástli. Boli vrtké ani lastovičky a utešené ako jasný mesiac. Aj sa jedna za druhou povydávali a odišli od matky. Mať ostala sama. Nikoho blízkeho pri sebe nemala, len jednu ryšavú veveričku. S ňou sa zhovárala, keď jej bolo smutno. Roky sa míňali, mať ostarievala. A tu jedného dňa ťažko ochorela. „Veverička, priateľka moja," vraví, „zabehni po moje dcéry, aby prišli ku mne! Ale nech sa ponáhľajú!" pribehla veverička k najstaršej dcére a odovzdala jej matkin odkaz. „Ách," vzdychla dcéra, „veľmi rada by som išla, ale musím najprv vyleštiť tieto dve tácne." „Vyleštiť tácne?" nahnevala sa veverička. „Tak bodaj by si sa ich už nikdy nezbavila!" Nato tácne skočili zo stola a stisli najstaršiu dcéru jedna odspodku, druhá odvrchu. Dcéra spadla na zem, premenila sa na veľkú korytnačku a odplazila sa z domu. Uteká veverička k prostrednej dcére a odovzdáva jej matkin odkaz. „Jáj," vraví dcéra, „hneď by som utekala k mamičke, ale mám veľa roboty: musím tkať plátno na jarmok." Veverička sa nahnevala: „Tkať plátno? Nuž tak teda len tkaj, tkaj a nikdy už neprestaň!" V tej chvíli sa prostredná dcéra premenila na pavúka. Beží veverička k najmladšej dcére, tá práve miesila cesto. Keď počula smutný odkaz, nepovedala ani slova, ani si len ruky od cesta neutrela, a hneď sa rozbehla k materi. Zastihla ju ešte pri živote a bola jej na pomoci v poslednej hodine. „Ty, drahé dieťa, budeš ľuďom vždy prinášať radosť," povedala jej veverička. „A ľudia ťa budú mať radi a budú chrániť teba i tvoje deti, i tvojich vnukov, i tvojich pravnukov." Najmladšia dcéra žila veľa rokov a všetci ju mali radi. A keď prišiel jej čas, premenila sa na zlatú včelu. V lete včela celý deň zbiera med pre ľudí, a tak má predné nôžky jednostaj ako od sladkého cesta. V zime, keď všetko dookola hynie od mrazu, spí včielka v teplom úli. A keď sa prebudí, zaje si medu a cukru.

Tri želania
(maďarská rozprávka)

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden chudobný človek a mal ženu. Boli mladí, ešte ani deti nemali, ľúbili sa, rozumeli si, ale že boli takí chudobní, už sa zo dva-tri razy poharkali. Raz prišla žena z poľa domov skôr ako muž a práve si hlavu lámala, čo pripraviť na večeru. Spravila oheň, postavila vodu na trochu polievky; nič iného nemohla prichystať. Myslela pritom na to, prečo sú takí chudobní, prečo už raz nemôže prekvapiť svojho muža dobrou večerou. Ako tak na to myslela, začula pri sebe akýsi šuchot, nuž a len tu zrazu priletí pred ňu víla. Chudobnú ženičku to veru ohromilo, lebo teraz videla vílu prvý raz. A víla sa aj ozvala: „No nedbám, chudobná žena, splním ti tri želania, uvidím, koľko budeš mať rozumu.“ A víla zmizla, ako prišla. No a žena aj verila, aj neverila svojim očiam a ušiam, ale už sa jej v hlave zrodilo prvé želanie. Pýtala si poriadny kus klobásy, veď aj tak z toho nič nebude. Ale v tej chvíli už letel dolu komínom hrniec a v ňom poriadny kus klobásy. Bolo treba iba položiť hrniec nad oheň, bolo v ňom masti neúrekom. Keď prišiel muž, len tak prežieral slinky, lebo kuchyňa bola plná chutných vôní. Keď mu žena vyrozprávala, čo sa stalo, hneď sa začali radiť o dvoch ďalších želaniach. Muž chcel koňa, junca, prasa a žena niečo iného, nevedeli sa dohodnúť. Len sa hádali, akoby ani neboli hladní. Muž by si bol býval aj na lačný žalúdok zapálil, napchával fajku, siahol po uhlíku, ale urobil to tak nešikovne, že prevrhol hrniec s klobásou. Žena sa, pravdaže, zľakla, vyskočila, aby ratovala klobásu z ohňa a hrešila muža: „Bodaj by ti bola tá klobása na nos prirástla!“ No veru, nič iného nebolo treba! Klobása už aj visela mužovi z nosa až po kolená. Sprvu sa žena ani nezľakla, skúsila odtrhnúť klobásu, ale tak prirástla mužovi k nosu, že sa nijako nedala odtrhnúť. Teraz sa veru chudobná ženička už zľakla, aj sa rozplakala. Vedeli už obaja, že ak vyslovia tretie želanie, splní sa im, lenže čo potom s klobásou? „Odrežeme ju,“ povedala žena. „Ale ja to nedovolím,“ odvrkol muž, „keď je už raz takto, želajme si ju naspäť do hrnca a je!“ „A čo kôň, junec a prasa?“ žena na to. Muž jej odvetil: „S takýmito fúzami predsa len nemôžem chodiť, ani ty ma nepobozkáš, keď mi z nosa visí klobása!“ Nuž, nakoniec sa aj tak stalo, po tretie si želali, aby sa klobása vrátila do hrnca. Až teraz sa mohli dať do večere, ale chudákom veru dobrá strava neveľmi chutila. Ešte vždy sa hašterili, kto je na vine, že aj po tomto budú len takí chudobní, ako boli.

Učený kmotor
(rozprávka z Moravy a Sliezska)

Istý sedliak dal syna do škôl. Keď chlapec prišiel na prázdniny, otec sa ho povypytoval, ako mu ide učenie, a nakoniec povedal: „Som veľmi zvedavý, čo všetko už vieš. Poďme ku kmotrovi, ten je v našej dedine najmúdrejší, nech ťa preskúša.“ Popoludní sa vybrali ku kmotrovi. Posedeli si, zajedli a otec potom kmotra požiadal, aby chlapca trochu poobracal. Kmotor začal: „Ako sa volá zviera, ktoré chytá myši?“ „To zviera sa volá mačka,“ odpovedal chlapec. Kmotor nesúhlasil: „Kdeže! To zviera sa volá bystrosť.“ Otec krútil hlavou a kmotor pokračoval: „Ako sa volá to, na čom varíme?“ „Oheň,“ odpovedal chlapec. A kmotor na to: „Kdeže! Celkom inak. To sa predsa volá prudkosť.“ Otec sa začal mračiť, ale učený kmotor skúšal ďalej: „Ako sa volá tá vec, do ktorej zvážame obilie?“ „Stodola,“ natešene odpovedal chlapec a začudoval sa, prečo sa ho pýta na také ľahké veci. No kmotor sa len zasmial a prehodil: „ Kdeže! Tá vec sa predsa volá radosť!“ Otec už sedel ako na tŕní, ale kmotor pokračoval: „Ako sa volá tá vec, ktorá nosí lode?“ Chlapec odpovedal: „Voda!“ „Voda?! Kdeže!“ skríkol kmotor a buchol päsťou po stole. „Tá vec sa volá hojnosť!“ Otec sa už nezdržal, schytil palicu a chlapcovi nakládol, koľko sa len doňho zmestilo. Chlapec plakal, ale otec mu celou cestou domov nadával, ba ešte mu aj pridal. Keď sa prázdniny skončili, otec vzal chlapca a opäť išli ku kmotrovi, aby sa s ním rozlúčil. Vošli do dvora a zazreli tam dievča, ktoré vynášalo horúci popol. Popod nohy sa mu plietla mačka. Dievča sa na ňu nahnevalo a paclo ju lopatkou, na ktorej ešte tleli uhlíky. O chvíľu v mačkinom kožúšku vzbĺkli a tá sa rozbehla do stodoly. Od bolesti sa začala váľať po slame, ktorá od nej začala horieť. Otec sa rozbehol do izby za kmotrom. Chlapec bežal za ním a už zďaleka vykrikoval: „Krstný otec, krstný otec, bystrosť s prudkosťou skočila do radosti, rýchlo dajte hojnosť!“ Kmotor len vyvalil oči a povedal: „Synak, ja ti nerozumiem... Čo sa stalo?“ No chlapec zopakoval to isté: „Bystrosť s prudkosťou skočila do radosti, rýchlo dajte hojnosť!“ „Ale veď ti vravím,“ kričal kmotor, „že ti nerozumiem! Povedz, čo sa deje!“ „To, čo vravím: mačka mala na chrbte žeravé uhlíky a skočila do stodoly, tak rýchlo doneste vodu a haste!“ povedal chlapec. Kmotor a s ním i chlapec s otcom vybehli von, ale stodola už bola v plameňoch. Kmotor si trhal vlasy a lamentoval: „Čo mi to len vošlo do kotrby, prečo som ťa len učil hovoriť tak, ako nikto nehovorí! Teraz sa mi to takto vypomstilo...“ „Veru,“ prikývol chlapcov otec. A od tých čias už chlapca ku kmotrovi na preskúšavanie nevodil.

Vďačný zajac
(baškirská rozprávka)

V jednej baškirskej dedine žil chlapec so svojimi rodičmi. Ten chlapec raz našiel pod kríkom malého, ešte slepého zajačika. Vzal ho domov a choval ho mliekom, až kým nepodrástol. A potom ho pustil do hory. Nech si žije na slobode! Odvtedy, vždy keď chlapec prišiel do hory, priskackal k nemu zajac a sadol si mu k nohám ako verný priateľ. Raz si chlapcovi rodičia chceli pozvať hostí a zabaviť sa s nimi. „Choď, synček," vravia chlapcovi, „a pozvi k nám strýka a dedka a ujca, aj švagra pozvi..." Povedali veľa všelijakých mien. Chlapec vybehol na ulicu a tu zbadal, že si veru nezapamätal, koho má pozvať. Vrátiť domov sa bál, nuž sa rozhodol takto: Pozvem celú dedinu, a tak budú medzi nimi aj tí, ktorých som mal pozvať. A celá dedina veru prišla. Otec a mať sú načisto vydesení: „Čo to má znamenať? Kde naberieme pohostenie pre toľkých ľudí?" Vtedy sa chlapec priznal, že zabudol, koho mal pozvať, a tak pre istotu pozval všetkých. Hostia už sedia a čakajú. Poznášali otec a mať všetko, čo mali v dome, lenže čo to bolo pre toľkých! „Tak teraz naprávaj, čo si zbabral!" vravia synovi. So slzami v očiach vybehol chlapec z domu. Do poľa beží a odtiaľ do hory, veľmi je z toho nešťastný. A tu pribehne k nemu kamarát zajac. „Čo ťa trápi, priateľ môj? Prečo máš v očiach slzy?" Chlapec mu rozpovedal, čo vyparatil, a akú majú teraz rodičia starosť. Zajac počúval, kyvkal dlhými ušami, potom si stal na zadné nohy, predné labky položil chlapcovi do dlane a vraví: „Netráp sa, priateľ môj! Choď pekne domov, všetko bude v priadku." A odfujazdil do hory. Chlapec poslúchol a vrátil sa domov. Tam už hostia všetko pojedli a vypili, sedia za prázdnymi stolmi, čakajú. A niektorí už začínajú šomrať, ohovárať. „Načo si nás toľkých pozvali, keď nám nemajú čo dať!" Vtom pozrel ktosi cez oblok a preľakol sa. „Nože poďte pozrieť!" Najprv sa všetci zľakli, potom sa čudujú: čo to má byť? Ulica je plná všelijakých zverov, všetky idú sem a každý čosi nesie. Medvede kotúľajú geletky s medom. Vlci vlečú celé kusy mäsa. Jelene nesú na parohoch vedrá s mliekom. Líšky ťahajú v zuboch sliepky a husi. Veverice a zajace nesú plné košíky černíc a lieskovcov. To zajac poprosil o pomoc svojich lesných druhov. Rozpovedal im, ako ho chlapec odchoval a potom pustil na slobodu. Zvery vošli do dvora a poskladali svoje dary. Bolo ich toľko, že sa na dvore nedalo hnúť. Hostia boli takí prekvapení, že nevedeli prísť k slovu. Otec a matka sa veľmi tešili, no ešte väčšmi sa radoval ich synček. Hostina trvala tri dni a tri noci. Všetci sa najedli až po hrdlo. Dlho sa potom rozprávalo o tejto príhode. Vraj takej veselej hostiny nebolo nikdy ani u najväčšieho boháča.

Vresovníček mlatcom
(anglická rozprávka)

Bol raz jeden šuhaj. Nasporil si peniaze a kúpil si malé gazdovstvo. Po celý rok ťažko pracoval, a keď prišla jeseň, dozrela mu na poli pekná úroda. Vzal teda kosu, pokosil obilie, poviazal a snopy nechal na slnci vyschnúť. Keď bolo obilie suché, zvážal ho do stodoly po celý deň. Navečer bola stodola plná. „Zajtra musím včas ráno vstať a vymlátiť, čo mám v stodole," pomyslel si „ a potom doveziem ďalšie obilie." Sotva svitalo, vstal a šiel do stodoly. A div divúci, obilie bolo vymlátené, zrno na jednej úhľadnej kope, slama na druhej. To bolo ozajstné šťastie! Zašiel teda gazda na pole a vozil snopy. Večer bola stodola znovu plná. Šiel si zavčasu ľahnúť a hneď tvrdo zaspal. Na druhý deň ráno vstal na svitaní, lebo vedel, že ho čaká ťažká práca. Ale obilie bolo vymlátené a všetko uložené tak ako deň predtým. Vybral sa teda na pole po tretí raz a zasa vozil snopy do stodoly, kým nebola plná. Tentoraz si gazda zaumienil, že sa v noci pozrie na láskavého pomocníka, čo mu vymlátil obilie. A tak, len čo sa zotmelo a všetko utíchlo, prikradol sa ku stodole, vyškriabal na sud a nakukol zaprášeným oblokom dnu. Na háku visela lampa s dvoma knôtmi, v jej svetle uvidel gazda drobného človiečika, ako palec veľkého, v ošumelých, roztrhaných šatách, ako opreteky mláti. Nikdy vo svojom živote nevidel gazda takú mlatbu! Cepy sa mihali hore-dolu tak rýchlo, že nestihol sledovať, kedy sú vo vzduchu a kedy na zemi. Čoskoro bolo všetko obilie vymlátené a drobný mužík sa vytratil skôr, než by si okom mihol. Gazda sa vrátil domov, ľahol si do postele a premýšľal, čo by mal pre chudobného človiečika z vďačnosti urobiť, lebo vedel, že takíto ľudkovia nemajú radi, keď sa im dakto prihovorí. A keďže mal človiečik roztrhané šaty, rozhodol sa, že mu kúpi nové. Na druhý deň zašiel ku krajčírovi, prikázal mu zhotoviť malý zelený kabát so striebornými gombíkmi a ešte v ten podvečer zaniesol ho do stodoly a položil na cepy. Keď sa zotmelo a všetko utíchlo, prikradol sa opäť ku stodole a nazrel dnu zaprášeným oblokom. Človiečik stál pod lampou a obliekal si kabátik. Strkal si práve ruku do rukáva. Rýchlo si ho obliekol, pozapínal gombíky a – kabátik mu sedel ani uliaty. Mužík sa poplieskal po bokoch, potom potľapkal po pleciach, keď to dva-tri razy zopakoval, vyskočil trikrát od radosti a začal spievať:

„Ja som chlapík veselý,
môj je teraz svet celý."

Puf! Lampa zhasla a vresovníčka už nebolo. Nikdy viac sa ku gazdovi nevrátil a po všetky ďalšie roky si gazda mlátieval obilie sám. No odvtedy mu šťastie žičilo.

Obec Mojzesovo

Milí naši prváčikovia,
prajem vám veľa úspechov a radosti z každého dňa, ktorý strávite v laviciach našej Základnej školy Mojzesovo-Černík. Nemusíte mať strach z neznáma, už skoro zistíte, akí ste šikovní, čo všetko už viete. Čakajú na vás dni plné zázrakov, ktoré vám odkryjú tajomstvo písmen a čísel, odkryjú pred vami krajinu vedomostí, po ktorej vás s láskou a trpezlivosťou prevedú vaše pani učiteľky, „nové mamy", ktoré sa budú o vás starať v školských laviciach. Na konci školského roka budete vedieť všetci čítať, počítať a získate veľa iných poznatkov. Viem, že to všetci dokážete. Verím, že aj vaši rodičia budú spokojní a učitelia hrdí, akých skvelých prvákov máme.
Želám vám veľa úspechov a radosti z objavovania, čo všetko sa v školských laviciach dá zažiť. Želám vám, aby ste v našej škole našli vždy človeka, ktorý vás podporí, pomôže, vysvetlí to, čo nepochopíte, a podá vám pomocnú ruku. Želám vám šťastný, pestrý a veselý školský rok 2022/2023.

Tatiana Martišová
starostka obce Mojzesovo

Naši prváčikovia

Rapotačka

(poľská rozprávka)

Rybári nebývajú veľmi zhovorčiví, ani na vode, ani na suchu. Patrí to už k povolaniu, veď aj ryby mlčia. Niektorí rybári veria, že mlčanlivé ryby obchádzajú miesta, odkiaľ počuť hlasy. Boli aj takí rybári, čo okrem rozkazov nedovolili povedať ani slova. Akože potom mohli zniesť repetuľku Basiu, ktorá kedysi žila v jednej dedine pri mori. Prezývali ju Rapotačkou. Bola dosť šikovná, ako nič obehla celú dedinu a ustavične mlela jazykom. Otec, starý mlčanlivý rybár, to už nemohol vydržať a raz jej povedal: „Keby si ty za každé slovo dostala čo len po jednom groši, to by si ich za deň nazbierala za sud.“ Konečne to jej neprestajné drkotanie zunovalo počúvať nielen otca, ale aj ostatných ľudí v dedine a všetci ju zaň hrešili. Sadla si do kútika a začala nariekať. Naraz sa schytila a pobrala sa preč. Nedošla ďaleko. Za dedinou býval mladý rybár, vybral sa práve do hory tou cestou, kadiaľ išla Basia. Keď ju stretol, opýtal sa, kde ide. „Ach, idem tam, kde ma nohy ponesú. V dedine sa mi nedovolia ani vyrozprávať a ja bez toho nemôžem žiť.“ Mladý rybár si pomyslel, že Basia by bola tak preňho. Povedal si, že celý deň sedí aj tak sám, že by mu s ňou bolo veselšie. Šiel teda k jej otcovi a prosil ho, aby mu ju dal za ženu. Otec mu na to

povedal: „Ale hej, bolo by to dobre, lenže ona toľko toho za deň narapoce, že keby jej mal kto za každé slovo platiť, mohol by si byť bohatým človekom, ale do gazdovstva je nebárs súca.“ „To sa ukáže,“ povedal mladý rybár a vzal si ju za ženu. Žili teda spolu a rybár mal večne zábavu. Keď šiel chytať, keď sa vracal od mora, zrána aj zvečera. Horšie to bolo s gazdovstvom, najmä preto, že Basia, ako driečna žena, rada sa parádila. A tak bieda sa im tlačila do rybárskej chaty. Raz šiel na mrku po rybárskom brehu a žialil si, že majú nedostatok, iba keď odrazu počuje akýsi nárek. Dal sa v tú stranu a uvidel tam ľudskú postavu so šupinami na nohách. „Pomôž mi, dobrý človeče,“ hovorila slabým hlasom. „Priblížila som sa viacej k brehu, chcela som sa podívať na vašu dedinku. Odrazu ma schytila prudká vlna a vyhodila na breh. Udrelo ma o hranu lode, ťažko poranilo a teraz sa nemôžem ani pohnúť. Ja sa ti za pomoc dobre odslúžim.“ Zľutoval sa rybár nad slabou postavou morskej panny, lebo hneď vedel, že je to ona, a zaniesol ju do svojej chaty. „Ale ulož ma tak, aby slnečné lúče na mňa nepadali, lebo by som umrela.“ Mal tmavú komoru v chate, tak ju tam uložil a jeho žena Basia veľmi sa o ňu starala a jednostaj jej rozprávala. Divila sa morská panna, kde sa jej len berie toľko rečí. Raz, keď sa vrátil rybár, prisvedčil jej: „Veru, keby za každé slovo, čo ona navraví, bol groš,

to by v našej chate inakšie vyzeralo.“ „A čo keby tak naozaj bolo?“ povedala morská panna. „Môže to byť, uvidíš.“ Od tých čias za každým slovom z úst Rapotačky vypadol groš. Morská panna vyzdravela, rybár ju zaniesol do mora, a groše, ktoré im morská panna sľúbila, padali z úst Basie a stále im pribúdalo a pribúdalo. Musel rybár nakúpiť nové sudy, aby ich mal kde zosýpať. Ale ani s rátaním toľkých grošov nevedel si rady. A Rapotočka len rapotala, rapotala a rybár už ani toľko sudov nemohol kupovať, lebo ich nemal kde postaviť. Šiel preto k moru a ponosoval sa morskej panne. Tá mu povedala, že odteraz len za každé múdre slovo vypadne Basii z úst strieborný peniaz. A tak sa aj stalo. Ale aj tých strieborných sa nazbieralo toľko, že ich rybár už nemal kde dať, a Basia len mlela jazykom od rána do večera. Nakoniec rybár od toľkého bľabotania ochorel a bol by už aj najradšej zomrel. Znovu zašiel k morskej panne a žaloval sa jej. „ Tak,“ povedala morská panna, „musí mlčať celý deň, a keď nakoniec povie múdre slovo, vypadne z jej úst dukát.“ Lenže potom zas Rapotačka ochorela, lebo bez rapotania nemohla vydržať. Utrápený rybár znovu išiel k morskej panne a tá mu povedala: „Spravíme to teraz tak, že za každú múdru radu vypadne z jej úst zlatka.“ A toto sa ukázalo správnym, lebo tých múdrych rád bolo tak málo, že rybárovi stačili na skromné bydlo tie zlatky, čo Rapotačke z úst vypadli.

Najkrajšie rozprávky zo sveta pre našich prváčikov

Obec Povina

Milí prváčikovia,
začala pre vás nová etapa života. Hračky z materskej školy ste vymenili za knihy a štúdium.
Čaká vás veľmi pekné obdobie, plné nových znalostí, zážitkov a spoločných výletov.
Na ceste za vzdelaním v školských laviciach vám želáme veľa síl, odhodlania a úspechov.
Budeme pri vás stáť v radostných, ale i v ťažkých chvíľach, spoločne to určite zvládneme!

PhDr. Alena Dudeková, starostka obce a
Mgr. Jana Ozaniaková, riaditeľka ZŠ s MŠ

Naši prváčikovia

Ema Heinrichová

Eliška Urbaníková

Tamara Rajteková

Michal Špirec

Tomáš Mozoľ

Sebastián Hrubý

O guľatom pampúšiku
(nórska rozprávka)

Pred dávnymi časmi žila v jednej dedine matka, čo mala sedem hladných detí. Raz ráno preosiala múku, prichystala si kvások, mlieko, maslo, cukor, vajcia, ani na štipku soli nezabudla, a zamiesila cesto. Keď cesto vykyslo, upiekla z neho na panvici krásny guľatý pampúšik. Leží pampúšik na panvici, rastie a rastie, praží sa jedna radosť. Sedem hladných detí stojí okolo pece, lačnými očami pozerajú na nafúknutý pampúšik a oči z neho odtrhnúť nemôžu. „Milá, dobrá mama, daj mi kúsok z pampúšika," ozve sa prvé dieťa. „Milá, dobrá mama, aj mne," ozve sa druhé dieťa. „Milá, dobrá, drahá mama, aj ja chcem," chytá ju za sukňu tretie. „Milá, dobrá, drahá mama, aj ja som hladný," obskakuje okolo pece štvrté. „Milá, dobrá, zlatá, drahá, sladká mama, aj mne z neho odkroj," podáva jej nôž piate. „Milá, dobrá, drahá, zlatá, sladká, najkrajšia mama, aj ja som tu," zaliečavo jej pozerá do očí šieste. „Ach, milá, dobrá, drahá, zlatá, sladká, najkrajšia, jediná naša mama, nezabudla si na mňa?" spytuje sa nedočkavo siedme dieťa. „Vydržte, deti moje, vydržte, pampúšik musím ešte obrátiť," tíši matka svoje hladné deti. Ale to nemala povedať! Len čo pampúšik počul, že ho chcú obrátiť, povedal si: Veru tak, nebudem tu bez úžitku ležať a čakať, kým ma zjedia! Veď by ma bola škoda! Najprv sa pokotúľam po svete, a keď prídem na samý kraj, až potom sa obrátim. Ako povedal, tak aj urobil. Vyskočil z panvice a rozbehol sa do sveta. A za ním matka s panvicou a veľkou lyžicou, za ňou dedko, čo vie všetko, za ním sedem detí ako smetí a všetci kričia: „Chyťte ho! Chyťte ho!" Ale pampúšik je guľatý a tak chytro sa kotúľa, že ho dobehnúť nemôžu. Pri ceste sedí mačka Murka-okom žmurká, a keď zbadá, ako sa k nej kotúľa pampúšik, zamňauká: „Pampúšik-

tučný ako vankúšik, hladná som, daj sa mi zjesť!“ „Eštežečo!“ nafúkne sa pampúšik.

Veď za mnou už matka letí,
za ňou dedko, sedem detí
a všetci ma chcú zjesť,
no dobehnúť ma nemôžu.

A pampúšik sa kotúľa ďalej a ďalej, až na samý kraj sveta. Len tu z krovia vybehne kohút strakatý-kosierik po päty, a zakikiríka: „Pampúšik-tučný ako vankúšik, hladný som, daj sa mi zjesť!“ „Eštežečo!“ nafúkne sa pampúšik.

Veď za mnou už matka letí,
za ňou dedko, sedem detí,
mačka Murka-okom žmurká
a všetci ma chcú zjesť,
no dobehnúť ma nemôžu.

A pampúšik sa kotúľa ďalej a ďalej, až na samý kraj sveta. Prostred cesty stojí húska smelá-celkom biela, a mocným hlasom zagagoce: „Pampúšik-tučný ako vankúšik, hladná som, daj sa mi zjesť! „Eštežečo!“ nafúkne sa pampúšik.

Veď za mnou už matka letí,
za ňou dedko, sedem detí,
mačka Murka-okom žmurká,
kohút strakatý-kosierik po päty
a všetci ma chcú zjesť,
no dobehnúť ma nemôžu.

A pampúšik sa kotúľa ďalej a ďalej, až na samý kraj sveta. Na lúke sa pasie okatá krava-rohatá hlava, a keď sa pampúšik dokotúľa až k nej, zagúľa očami a zabučí: „Pampúšik-tučný ako vankúšik, hladná som, daj sa mi zjesť!“ „Eštežečo!“ nafúkne sa pampúšik.

Veď za mnou už matka letí,
za ňou dedko, sedem detí,
mačka Murka-okom žmurká,

kohút strakatý-kosierik po päty,
húska smelá-celkom biela
a všetci ma chcú zjesť,
no dobehnúť ma nemôžu.

A pampúšik sa kotúľa ďalej a ďalej, až na samý kraj sveta. O chvíľu dôjde ku kaluži a v nej sa váľa svinka krochkatá-celá od blata. Postaví sa na nohy a zakvičí: „Pampúšik-tučný ako vankúšik, hladná som, daj sa mi zjesť!“ „Eštežečo!“ nafúkne sa pampúšik.

Veď za mnou už matka letí,
za ňou dedko, sedem detí,
mačka Murka-okom žmurká,
kohút strakatý-kosierik po päty,
húska smelá-celkom biela,
okatá krava-rohatá hlava
a všetci ma chcú zjesť,
no dobehnúť ma nemôžu.

A pampúšik sa kotúľa ďalej a ďalej, a keď už mal dôjsť na samý kraj sveta, natrafil na široký potok. Gúľa sa pampúšik popri potoku, chcel by sa dostať na druhú stranu, ale vody sa bojí. Dobehla k potoku aj svinka krochkatá-celá od blata a prihovára sa mu: „Prenesiem ťa cez potok, pampúšik, chceš?“ „Chcem, chcem, prenes ma, prosím ťa!“ „Vyškriab sa mi na chrbát. Alebo vieš čo? Radšej mi skoč na rypák, tak ťa prenesiem,“ vraví mu svinka. Vyskočí pampúšik svinke na rypák, tá ho chňapne a zahryzne sa guľatému pampúšiku rovno do bruška. Polovicu stihla prehltnúť, ale druhá polovica sa jej z rypáka vyšmykla a ukryla sa v zemi. Svinka ryla rypákom okolo seba, no pampúšik nenašla. A preto dodnes rozrýva každá svinka rypákom zem a hľadá druhú polovicu guľatého pampúšika.

Obec Radava

Milí prváčikovia,

nastal pre vás čas, keď po rôčkoch strávených v materskej škole nastupujete do prvého ročníka základnej školy. Prajem vám, aby ste sa v našej škole cítili dobre a boli v nej šťastní. No a potom, ako sa najskôr naučíte čítať, písať a počítať, nech naberiete čo najviac vedomostí, ktoré budete určite potrebovať do vášho ďalšieho života.

Ing. Marian Chrenko, starosta obce Radava

Milí naši predškoláci,

po prázdninách prvýkrát vkročíte do základnej školy, stanú sa z vás žiaci – prváci. Čakajú tam na vás noví kamaráti, nové povinnosti aj nová pani učiteľka, ktorá vás naučí písať, čítať, počítať. Želám vám v škole veľa, veľa sily, aby sa vám prvé čiarky podarili a aby ste mamičke, ockovi radosť robili.

Jarmila Guzmanová, riaditeľka materskej školy

Milí prváci!

Držíte v rukách knižku, ktorá vám otvára nádherný svet fantázie, svet rozprávky. Táto knižka by sa rada stala vašou novou kamarátkou a túži vás sprevádzať od prvých dní v prvej triede v objavovaní sveta okolo nás. Peknú knihu otvárame zas a znova. Radi sa k nej vraciame. Mala by byť vždy poruke. Milí prváci, prajem vám príjemné chvíle strávené s touto knižkou a nech do vašej knihovničky pribudnú čoskoro ďalšie.

Mgr. Jana Gregušíková, riaditeľka základnej školy

Naši prváčikovia

Denisa Compolyová

Michal Lazarov

Nataša Tomašková

Sebastián Borbély

Maxim Zelina

Max Vozárik

Ema Švecová

Mráz a Mrazuľko

(litovská rozprávka)

V snehovej úžľabine v ľadovom domci žil starý Mráz so synom Mrazuľkom. Mráz priúčal syna všetkým svojim fígľom a Mrazuľko sa vďačne učil, kým bol maličký. Ale potom si namýšľal, že to, čo ho otec učí, nič nie je, a on už vie oveľa viac. Starý Mráz sa iba usmieval. „Veď sa ty ešte naučíš," vravel neraz synovi. Chodí starý Mráz po poliach i po lesoch a gazduje, nasýpa sneh, aj ho zas odveje, prikryje polia a o sanicu dbá. Mrazuľko si pyšne po otcovom boku vykračuje a večne pokúša. „Rok čo rok vždy len jednako robíte, otec. A ja by som to veru inak spravil, keby ste ma nechali. Z polí by som sneh odvial a na cesty by som záveje navial, aby ľudia, kone, psi aj zver v závejoch uviazli a pomrzli. Nech vedia, aký je ozajstný Mráz." „Veď ty ešte skrotneš!" zahundral starý Mráz cez zuby. Raz vybehol Mrazuľko sám pred ľadový dom a tu neďaleko snehovej úžľabiny postretol pána na saniach. Mal na sebe vlčí kožuch, líščiu čiapku, rukavice z barančiny a vysoké kapce z hrubého súkna, kožušinou podšité. A ešte sa i do medvedích koží zababušil. Mrazuľko sa rozbehol za

saňami a tuho zadul. Pán sa schúlil, ešte lepšie sa do kožušín zababušil, ale Mrazuľko naňho neprestajne dýchal svojím mrazivým dychom. Tu mu zadul do rukáva, tu do kapcov, aj pod čiapkou našiel škáročku a fíí, chytro pána ľadovým dychom ovial. Pán sa už nevládal brániť, prikrývka sa mu zošmykla z kolien, celý sa neborák skrútil a kým koník domov dobehol, pána už nevládneho, na kosť zmrznutého, sluhovia zo saní skladali a do domu niesli. Mrazuľko sa náramne pyšný vrátil domov a otcovi sa pochválil. Starý mráz sa popod fúzy usmieval. „Dobre, synček, dobre, vidím, že bude z teba chlap," pochválil ho. „Nuž vieš čo? Keď si sa už dal do roboty, tak sa pochlap ešte raz. Vidíš, tamto po ceste si vykračuje drevorubač so sekerou. Oprobuj ho riadne prefúkať a vydrviť." Mrazuľko pozrel na cestu a tam si vykračuje človiečik v krátkom kožuchu a v súkenných nohaviciach, oboje samá záplata. Mrazuľko pohrdlivo odul pery, že sa má s takým úbožiakom babrať. Veď iba raz zaduje a drevorubač na kosť zmrzne. Medzitým vzal rubač sekeru do rúk a dal sa vytínať borovicu. Vtom zadul Mrazuľko. Drevorubač ani nepozrel v tie strany, len si rúbal, až tak íverie lietalo. Obrátil sa Mrazuľko a z celej sily dýchol na

rubača z druhého boku. Človiečik zdvihol hlavu a spakruky si utrel pot z čela, rozopäl si kožuch a potom sa zase pustil do roboty. Mrazuľko sa zlostil, div ho neroztrhlo. „No počkaj!“ zastrájal sa. „Veď sa ti ja predsa dostanem na kožu!“ A šuchol sa chytro do drevorubačovej rukavice odloženej na pni. „Keď si drevorubač taký vyhriaty oblečie rukavicu, chytím ho tak tuho za ruku, že mu hneď odpadne. A potom uvidíme, kto z nás bude ťahať za kratší koniec!“ zafičal si spokojne. Drevorubač rúbal, kým vládal robiť, potom podvečer nechal nachystané drevo v hore a zberal sa domov. Zapäl si kožuštek, vzal si rukavice z pňa a tu cítil, že sú od mrazu celkom stuhnuté a tvrdé ako kameň. Drevorubač nerozmýšľal dlho, zdvihol sekeru a obuchom pobúchal po rukaviciach, aby zmäkli. Mrazuľko utŕžil takú bitku, aká sa mu v živote neušla. Ledva sa polomŕtvy vyvliekol z rukavice. Neborák Mrazuľko ani sám nevedel, ako sa mu napokon podarilo doletieť do snehovej úžľabiny a vojsť do ľadového domca. „Synček môj úbohý!“ zabedákal starý Mráz, keď ho zazrel. A celú zimu liečil a opatroval Mrazuľka, kým sa mu syn vystrábil.

Obec Rastislavice

Milí prváci!
Máte pred sebou nový školský rok a vôbec po prvýkrát sa vydávate na neľahkú, no skutočne zaujímavú cestu – cestu vzdelávania. Vedľa vás sú vaši rodičia a budúci učitelia. Som si istý, že urobia všetko pre to, aby bola pre vás táto cesta za poznaním zaujímavá a nie príliš náročná. Veď napokon túžba po novom, nepoznanom, túžba rásť a rozvíjať sa – to všetko vám pomôže dosiahnuť v živote veľké úspechy. Rešpektujte svojich učiteľov a buďte tolerantní k sebe navzájom. Želám vám, aby ste boli stále zvedaví a naučili sa veľa nových vecí, aby ste boli aktívni, cieľavedomí, plní tvorivých nápadov a užívali si každý jeden deň strávený v našej základnej škole v Rastislaviciach.

Miroslav Juhász
starosta obce Rastislavice

Milí naši prváci!
V septembri ste prekročili brány našej školy. Je to chvíľa, na ktorú ste sa určite veľmi tešili. Aj naša škola vás s radosťou očakávala a s láskou pre vás otvára svoju náruč. Začínate dlhú cestu pretkanú krásnymi a príjemnými chvíľami plných spevu, odhaľovania tajomstiev, odkrývania skrytých múdrostí, ktoré vám vaši učitelia s radosťou odhalia. V našej škole je prioritou žiak, jeho rozvoj a napredovanie. Tiež je miestom hier, kamarátstiev a zábavy. Vítame vás, milí prváci a prajeme vám veľa úspechov.

Vitaj, milý kamarát,
nemusíš sa školy báť,
je tu dobre, je tu milo,
všetkým sa tu zapáčilo.

Mgr. Soňa Barcajová
riaditeľka ZŠ s MŠ Rastislavice
a Mgr. Jana Illéšová, zástupkyňa

Naši prváčikovia

Adam Momko

Samuel Chvostík

Ferdinand Horváth

Michal Molnár

Sofia Buranovská

Adam Illéš

Michal Šiška

Samuel Kóňa

Emma Smoleňáková

Tamara Makýšová

Lucia Rajterová

Terezka Sikorová

O Hrbkovi

(francúzska rozprávka)

Bola raz istá kráľovná. Narodil sa jej syn, ale taký mrzký, že ľudia dlho pochybovali, či je to vôbec ľudský tvor. Jedna víla, ktorá bola prítomná pri jeho narodení, prorokovala, že mu krásu nahradí jeho múdrosť a milota. Bude natoľko múdry, že bude z tejto svojej vlastnosti môcť polovicu udeliť niekomu, koho bude mať rád a vôbec tým neutrpí. Táto reč potešila chuderu matku aspoň trošku. A ozaj! Už po niekoľkých dňoch začal malý netvor rozprávať. Bol taký milý a chutný, že každý bol ním očarovaný. Keďže sa narodil s malou hrčkou, nazvali ho Hrbkom so šticou. Asi po ôsmich rokoch narodili sa kráľovnej v susednej krajine dve dievčence. Prvá bola prekrásna. Kráľovná bola taká šťastná nad krásnou svojou dcérou, že sa prítomní obávali, či sa jej radosť nepokazí niečím zlým. Neobávali sa nadarmo. Víla, ktorá bola i pri narodení malého Hrbka, prorokovala, že princezná bude taká sprostá, ako bude pekná. Kráľovnina radosť sa premenila na veľký žiaľ. A ako sa jej žiaľ ešte zväčšil, keď si všimla druhej dcéry a zbadala, aká je mrzká! „Netráp sa pre to, kráľovná," utešovala ju víla. „Táto tvoja dcéra bude mať múdrosti i za tvoju prvú dcéru. Bude taká milá a múdra, že ľudia, s ktorými sa bude rozprávať, ani nezbadajú, aká je škaredá." „Prosím ťa, víla," nariekala kráľovná, „nedalo by sa to tak zariadiť, aby dala mladšia trochu múdrosti staršej?" „Bohužiaľ, toto nie je v mojej moci," odvetila víla. „Ale aspoň jeden dar jej dám. Bude môcť urobiť pekným toho, koho bude mať veľmi rada." Uplynulo mnoho rokov. Z princezien sa stali veľké dievčence. Ich vlastnosti rástli s vekom, takže všade sa rozprávalo iba o veľkej kráse staršej a o múdrosti mladšej. Mladšia sa stávala zo dňa na deň škaredšou, staršia zase zo dňa na deň hlúpla. Keď sa jej niekto na niečo opýtal, ani neodpovedala, alebo povedala takú hlúposť, že by bola urobila lepšie, keby bola radšej čušala. Bola aj veľmi nešikovná. Keď vzala do ruky šálku, bolo isté, že bude za chvíľočku na zemi. Ani piť nevedela. Alebo rozbila pohár, alebo vyliala polovičku na šaty. V prvom okamihu sa každému zapáčila staršia, o mladšiu sa nik ani len neobzrel. Ale po niekoľkých

slovách sa záujem celkom zmenil a obrátil. Staršia ostala sama so svojou krásou a mladšia sa zabávala s celou spoločnosťou, ktorá sa pred chvíľou krútila okolo krásky. Staršia sestra, čo bola aj hlúpa, dobre o tomto vedela. Bolo jej veľmi ľúto a bola by dala celú svoju krásu za polovičku múdrosti sestrinej. I matka, ináč veľmi spravodlivá osoba, jej hocikedy vyčítala jej hlúpe reči alebo skutky. Princezná vtedy tak trpela, že by bola radšej zomrela, ako sa dať takto zahanbovať. Jedného dňa utiekla zo zármutku do lesa. Prechádzala sa smutne, keď naraz zbadala oproti sebe akéhosi človiečika. Bol maličký, škuľavý, hrbatý, s velikánskym nosom a ústami a s mrzkou, červenou šticou na vrchu hlavy. Bol to mladý princ Hrbko. Hrbkovi sa dostal obrázok krásnej princeznej do rúk, veľmi sa do nej zaľúbil a povedal si, že ju musí dostať za ženu. Hrbko sa jej poklonil a úctivo ju pozdravil. Keď zbadal, aká je smutná, opýtal sa, čo sa jej stalo: „Milá princezná, taká si krásna, ako pri tejto svojej kráse môžeš byť zarmútená? Nechcem sa ti líškať, videl som už na svete veľa krásnych ľudí, ale také nádherné stvorenie, ako si ty, som ešte nikdy nevidel. Prečo si teda smutná?“ „Ach, milý priateľu, ver mi, že som veľmi zarmútená. Čože mám zo svojej krásy, keď som hlúpa? Ľudia ma obdivujú, dívajú sa na mňa ako na siedmy div sveta, ale keď sú chvíľu pri mne, zbadajú, aká som sprostá a nechajú ma radšej samu. Radšej by som, veru, bola škaredá, ako si ty, len aby som nebola taká sprostá.“ „Milá princezná, netráp sa, môžem ti pomôcť, ak chceš. Pri mojom narodení mi víla sľúbila, že budem môcť osobe, ktorú budem mať najradšej na svete, darovať zo svojej múdrosti. Vezmi si ma za muža a ja ti z nej dám. Rozhodni sa, či ma chceš a či nie.“ Princezná ostala zarazene stáť a neodpovedala. „Vidím,“ pokračoval Hrbko, „že ťažko ti je rozhodnúť sa. Verím ti, lebo viem, že som strašne škaredý. Ponechávam ti teda celý rok na rozhodnutie a do daru ti dávam polovicu svojej múdrosti.“ Princezná prisľúbila, že si ho za rok vezme, a odišla. Keď sa vrátila do zámku, všetci zbadali veľkú zmenu! Veď ich hlúpa princezná už nebola hlúpa! Šťastná princezná sa pustila do reči s každým, koho stretla. Rozprávalo sa jej tak ľahko o všetkom, o čom chcela hovoriť! Ľudia otvárali oči, neboli si istí, či sa nemýlia – ale veru nie. Celá krajina sa potešila, že už nemá sprostú princeznú. Len jednej bolo ľúto: mladšej sestre.

Teraz, keď bola jej sestra nielen pekná, ale i múdra, vyzerala chuderka mrzká sestra ešte škaredšou. Zvesť o premene, čo sa stala s peknou princeznou, rozchýrila sa po celom svete. Zo všetkých strán prichádzali teraz pytači. Boli ich celé húfy na hrade, ale princezná sa ťažko rozhodovala. Nechcela za muža hlúpeho. Keď sa jej niektorý pytač zapáčil, zbadala po chvíli, že nie je dosť bystrý. Tak sa stalo, že uplynul rok a princezná sa stále nevedela rozhodnúť. Išla sa zase prejsť do lesa. Sadla si pod strom a rozmýšľala. Vtom začula hlasy: „Podaj mi ten hrnček!“ „Polož drevo, aby nevyhaslo!“ „Nepripálila sa ti pečienka?“ Išla za hlasmi a zbadala na čistinke v lese velikánsku kuchyňu. Bolo tu plno kuchárov a kuchárok, piekli celé stáda volov a prasiat, vyvárali, smažili, až všetkým horeli líca od veľkej roboty. „Dobrí ľudia, čože tu robíte?“ opýtala sa princezná. „Chystáme obed na svadbu, žení sa náš princ Hrbko!“ „Ktože je ten princ s takým divným menom?“ pomyslela si princezná. Keď jej princ Hrbko daroval dar múdrosti, razom zabudla na všetko, čo sa s ňou stalo od jej detstva až do tejto chvíle, zabudla teda aj na princa Hrbka. Išla si znovu sadnúť pod strom, keď zrazu zbadala smiešneho malého tvora. Bol to náš princ Hrbko, ktorý si prišiel po nevestu, veď uplynul práve rok od toho času, čo sa stretol s princeznou. Keď ho zbadala, razom si na neho spomenula a bola mu nesmierne vďačná, že jej dal múdrosť. Pekne sa s ním privítala. „Tak ako si sa rozhodla?“ opýtal sa Hrbko. „Rada by som si ťa vzala, veľmi ťa mám rada, že si bol ku mne taký dobrý a milý a že si ma nenechal takou sprostou, akou som bola. Ale nemohlo by sa niečo urobiť, aby si bol...“ „Aby som nebol škaredý? Však, to si chcela povedať? Áno, dá sa niečo urobiť. Dozvedel som sa, že pri tvojom narodení bola tá istá víla, čo i pri mojom. Ona ti dala do daru moc urobiť krásnym toho, koho budeš mať veľmi rada.“ „Keď je to pravda,“ vykríkla princezná, „nech sa hneď premeníš na krásneho!“ A div-divúci! Vedľa princeznej stál prekrásny, mladý šuhaj! Šťastný Hrbko sa poďakoval princeznej, chytil ju za ruku a chytro bežali k jeho rodičom, potom k princezniným rodičom, a ešte toho dňa sa slávila taká krásna svadba, že si na ňu všetci spomínali až do smrti.

Obec Rudinka

Naši prváčikovia! Nástup do školy je prelomový dátum pre deti, kedy začínajú pracovať na svojom vzdelaní. Aj my dospelí si tento deň veľmi dobre pamätáme a spomíname naň celý život. Želám vám preto, milí naši prváci, veľa zdravia vo vašom živote, úspechy pri vašom učení, aby ste robili radosť svojim rodičom, ale aj sami sebe. Táto kniha rozprávok je určená vám ako darček, aby ste si svoj prvý deň v škole aj takto po rokoch pripomínali.

Viliam Michel
starosta obce Rudinka

Život prináša smiech, slzy a spomienky...
Slzy vyschnú, smiech pominie,
ale spomienky ostanú navždy....

A preto nech ti je táto kniha pekným vstupom do novej etapy života – základnej školy.

Mgr. Zuzana Kršková,
riaditeľka MŠ v Rudine

Naši prváčikovia

Terezka Michelová

Oliverko Krška

Eliška Michelová

Šaty robia človeka
(srbochorvátska rozprávka)

Istý kráľ mal neobyčajne krásnu dcéru, jedináčku. Preto veľmi spyšnel a po celom svete rozhlásil, že svoju dcéru vydá len za toho mládenca, ktorý uhádne, aké ma materské znamienko. K tomu dostane i polovicu kráľovstva. Ale kto neuhádne, toho premení na jahňa alebo príde o hlavu. Táto čudná zvesť sa rozniesla po celom svete. Zo všetkých končín sem prichádzali mládenci, ale darmo. Všetkých premenili na jahňatá alebo prišli o hlavu. Dopočul sa o tom i jeden chudobný, ale bystrý a všetkými masťami mazaný mládenec. Ulakomil sa i on na krásnu dievčinu i na polovicu kráľovstva. Vybral sa ta, ale nie preto, aby ju vypýtal, ale aby kráľovskú dcéru uvidel a niečo sa jej opýtal. Prišiel do kráľovského paláca a čo tam vidí – zhrčil sa okolo neho velikánsky kŕdeľ jahniat, čiernych i bielych. Obskakovali ho, bľačali, ako keby ho chceli odvrátiť od úmyslu získať princeznú, aby aj on tak zle nepochodil ako oni a nepremenil sa na jahňa alebo neprišiel o hlavu. Keď to mládenec uvidel, naľakal sa a už chcel utiecť, ale zdržal ho akýsi človek, odetý do červených šiat. Okríkol ho: „Stoj! Kamže ideš? Vráť sa späť, už je neskoro!“ Mládenec sa teda vrátil a šiel ku kráľovskej dcére. Tá ho už čakala a

vraví mu: „Aj ty si prišiel žiadať o moju ruku?“ „Nie, vážená princezná. Len som sa dopočul, že keď príde pravá chvíľa, chceš sa vydať. Nuž som sa ťa prišiel opýtať, či nepotrebuješ nejaké svadobné šaty.“ „Aké šaty?“ opýtala sa ho. Mládenec jej vraví: „Mám nohavice z mramoru, košeľu z rosy, závoj zo slnečných lúčov, zdobený hviezdami a mesiacom, črievičky z rýdzeho zlata, ani tkané, ani tepané. Ak si ich chceš kúpiť, rozkáž mi, a ja ti šaty prinesiem. Ale to ti vravím, až tie veci začneš skúšať jednu po druhej, nechcem, aby tam bol niekto iný okrem nás dvoch. Ak sa ti budú páčiť a budú ti dobré, tak sa na cene ľahko dohodneme. Ak sa ti znepáčia alebo ti nebudú dobré, nikomu ich neukážem, ale skryjem ich pre svoju mladuchu.“ Kráľovská dcéra sa dala nahovoriť a povedala mu, aby veci priniesol. Nevedno, odkiaľ mládenec všetko vypriadol, isté však je, že šaty priniesol. Zavreli sa potom sami dvaja do jednej izby. Kráľovská dcéra si začala najprv obliekať nohavice a on hneď bokom poškuľoval, či nemá niekde nejaké materské znamienko. Šťastie mu žičilo. Uvidel, že na pravom kolene má zlatú hviezdu. Keď to zbadal, neriekol ani slovka, len si pomyslel: Dnes ma stretlo šťastie a už ma neopustí. Šaty na kráľovskej dcére sedeli ako uliate, nuž mu zaplatila sumu, ktorú si zapýtal. Mládenec si peniaze vzal a o niekoľko dní sa aj on parádne vyobliekal a išiel na

pytačky ku kráľovi. Keď ta prišiel, vraví: „Och, ctihodný kráľ, prišiel som ťa požiadať o ruku tvojej dcéry. Daj mi ju za ženu.“ „Dobre,“ riekol kráľ, „ale či vieš, ako treba pýtať moju dcéru? Dávaj dobrý pozor: ak neuhádneš, aké má znamienko, zahynieš, ale ak uhádneš, dám ti ju a s ňou aj polovicu svojho kráľovstva.“ Mládenec sa kráľovi poklonil a vraví: „Pozdravujem ťa, kráľ môj a tesť môj! Keď je tak, už je moja. Má zlatú hviezdu na pravom kolene!“ Kráľ sa veľmi začudoval, odkiaľ to mládenec vie. Ale inej pomoci nebolo, len vystrojiť svadbu. Keď mu však mal kráľ dať aj polovicu kráľovstva, hovorí ženích: „Darujem ti sľúbenú polovicu kráľovstva, ak vrátiš ľudskú podobu tým úbohým jahňatám a život zahubeným mládencom.“ Na to odvetil kráľ: „To už nie je v mojej moci, ale môže to urobiť moja dcéra.“ Nuž tak mladý zať poprosil svoju nevestu a tá mu povedala: „Pichni ma pod tou hviezdou na kolene a všetkých nešťastníkov potri krvou, ktorá vystrekne. Budú z nich ľudia ako predtým.“ Mladý zať tak urobil, všetci sa popremieňali na mládencov a on ich pozval na svadbu. Na svadbe spievali a veselili sa, častovali ich tam vínom a jedlom. Po svadbe sa všetci vrátili domov, len náš hrdina ostal so svojou ženou. Ktovie, čo sa potom s nimi stalo, ktože si to už dnes pamätá a pripomína?

Obec Úľany nad Žitavou

Milý prváčik!

V živote každého človeka je miesto, kde sa toho veľa naučí a kam sa veľakrát v spomienkach s láskou vracia... Jedno z takýchto miest je aj naša základná škola v Úľanoch nad Žitavou. Práve tá dnes pre teba po prvýkrát otvára svoje brány do fascinujúceho sveta vedomostí, nových objavov a pevných priateľstiev. Umožní ti stať sa tým, kým sa chceš stať: učiteľom, vedcom, lekárom či umelcom. A aj keď ešte nepoznáš násobilku či vybrané slová, v tejto škole určite nájdeš tých správnych učiteľov, ktorí sa s tebou o tieto poznatky radi podelia a porozprávajú ti o tajomstvách okolitého sveta. Prajem ti preto veľa sily, aby si si so všetkým hravo poradil a aby ti nielen tento školský rok priniesol veľa radosti, úspechov a nezabudnuteľných momentov.

Ing. Rudolf Frýželka
starosta obce Úľany nad Žitavou

Milí prváci, vitajte v našej školskej rodine. Škola – to je síce dlhá, no krásna a zaujímavá cesta k poznaniu, k poznaniu seba i sveta, je to cesta, na ktorú o chvíľu po prvýkrát vykročíte. Želám vám, aby ste na nej okrem nadobudnutého poznania zažili i kopec radosti z objavovania, ale i spokojnosti z dobre vykonanej práce. Na tejto ceste vám prajem veľa úspechov, dobrú a milú pani učiteľku, ale tiež získanie mnohých skvelých kamarátov. Naša škola sa bude snažiť byť nielen miestom, kde budete prežívať jednu časť pracovného dňa, ale bude aj priestorom, v ktorom sa budete cítiť dobre, slobodne, tvorivo, bezpečne, kde môžete rozvíjať svoje schopnosti, upevňovať priateľstvá a pritom sa i pobavíte. No a na záver už len malé povzbudenie v podobe veršíkov:

Vitaj, vitaj kamarát,
nemusíš sa školy báť.
Je tu dobre, je tu milo,
všetkým sa tu zapáčilo.

Mgr. Oksana Ostrožlíková
riaditeľka ZŠ s MŠ Úľany nad Žitavou

Naši prváčikovia

Martin Hlavačka

David Jaroš

Tomáš Čery

Ondrej Burkuš

Vivien Matulová

Terezka Tóthová

Emmka Malíková

Päť vajec

(ekvádorská rozprávka)

Na vidieku blízko mesta žili dvaja chudobní ľudia, Juan a Juanica. Pretože boli veľmi chudobní, často dva i tri dni nemali čo jesť. Raz, keď už tri dni nemali v ústach ani omrvinku, opýtala sa Juanica muža: „Ako dlho vyžijeme bez jedla?“ „Netráp sa,“ odpovedal. „Dnes pôjdem do mesta a zaobstarám peniaze. Kúpim päť vajec, uvaríme ich a zjeme.“ Hneď sa vybral do mesta. Keď ta došiel, stal si na roh ulice a čakal na almužnu od okoloidúcich. Keď videl prichádzať prvého chodca, spustil: „Zľutujte sa nado mnou, pane, a dajte mi štyri mince na jedno vajce.“ Okoloidúci bol veľmi milosrdný, nuž mu dal štyri mince. To sa opakovalo päť ráz a Juan bol rád, že ho ani jeden chodec neodmietol. Keď mal dosť peňazí na päť vajec, šiel ich kúpiť. Potom sa s dobrou novinou ponáhľal domov. Len čo prišiel domov, rozkázal žene, aby vajcia hneď uvarila, lebo bol taký hladný, že by bol zjedol aj vlka. Žena uvarila vajcia a povedala mu: „Juan, ty zješ dve vajcia a ja zjem tri, lebo som ich varila.“ Ale muž nechcel o tom ani počuť,

tvrdil, že on má právo na tri a jej ostanú dve. Jeho žena však bola tvrdohlavá a škriepila sa, že ona má právo na tri a on iba na dve. Hádka nemala konca. Keď sa už hádali veľmi dlho, Juanica sa rozplakala a začala sa Juanovi vyhrážať, že ak jej tie tri vajcia nedá, zomrie. Ale on jej iba odvrkol: „Keď sa ti chce, zomri si.“ Juanica v tej chvíli padla na zem ako mŕtva. A Juan, ako sa patrí, začal ju oplakávať: „Och, moja úbohá žena, prečo si ma tak nečakane opustila, veď som ťa tak ľúbil! Och, moja úbohá žena, čo si ja bez teba počnem!“ A keď už od toľkého oplakávania ustal, zašepkal jej do ucha: „Juanica, maj rozum. Ja zjem tri a ty dve.“ Ale ona odvetila: „Nie, ja zjem tri a ty dve, ináč ma môžeš pochovať.“ Oplakával ju teda ďalej. Keď však videl, že jeho žena leží vystretá a nemá sa k životu, šiel vyhľadať svojich najlepších priateľov. Bolo ich päť. Keď k nim prišiel, oznámil im, že mu umrela žena a prosil ich, aby mu ju pomohli pochovať. Spolieha sa na ich pomoc, lebo nemá ani haliera na truhlu. Priatelia mu povedali, aby sa netrápil, že sa o truhlu postarajú. Keď sa Juan vrátil domov, našiel ženu tak, ako ju nechal. Stále sa

tvárila ako mŕtva. Znova sa pustil do plaču: „Och, Juanica, prosím ťa, nenechávaj ma tu samého!“ A keď sa nikto nedíval, naklonil sa k nej a pošepkal jej do ucha: „Ja zjem tri a ty dve.“ Ale ona iba svoje húdla. Nato jej Juan šepol: „Daj si pozor, ideme ťa pochovať.“ A ona odpovedala: „Urob, ako chceš, pochovaj ma, kedy chceš.“ Chvíľu čakal, ale keď sa nič nedialo, Juanicu uložil do truhly, aby ju mohli odniesť na cintorín. Celou cestou Juan bedákal: „Och, moja úbohá žena, neopúšťaj ma!“ Kúsok od cintorína zastavil pohrebný sprievod a tváril sa, že nebožku bozkáva, ale v skutočnosti jej šepotal, že on zje tri a ona dve vajcia. Ale Juanica sa ani nepohla. Keď došli na cintorín a položili truhlu ku kraju hrobu, Juan sa naposledy nahol k jej uchu a dohováral jej: „Juanica, maj rozum, si nad hrobom, o chvíľu ťa pochovávame.“ Žena zbadala, že hovorí pravdu, rýchlo si sadla v truhle a riekla: „Dobre teda, môžeš zjesť všetkých päť.“ Potom vstala a šli domov. No sotva prišli domov, Juanica položila na stôl päť vajec a tri zjedla.

Od mamy pre dcérku prváčku

Milá Nelka, dcérka moja, do školy si vykročila, s radosťou i obavami, na učenie sa pripravila. Si už veľké dievčatko, na školu sa tešíš, s úsmevom a iskrou v očiach za spolužiakmi bežíš. Školská taška, peračník, farbičky i štetce, úsmev pani učiteľky do srdiečka ti šepce. :)
Nech si, Nelka, dobrá žiačka a v škole sa ti darí, skúsenosti, vedomosti, nech budúcnosť sa tvorí.

S láskou tvoja mama Jana Stankovičová

- Nelka Stankovičová nastúpila do prvého ročníka základnej školy v Snežnici v školskom roku 2022/2023

Teta Dolores

(španielska rozprávka)

Teta Dolores bola najstaršia babička z celej dediny. Celé jej bohatstvo pozostávalo z krásnej jablone, ktorá rástla na dvore jej chalúpky. Jabloň bola najúrodnejším stromom v dedine, bývala obsypaná tisíckami jabĺk, ale chuderka teta Dolores ochutnala len horko-ťažko jedno. Dedinskí chlapci boli takí bezočiví, že nedbali na starenkino vlastnícke právo, liezli na strom a pokradli jej všetko ovocie. Chuderka teta Dolores bola nešťastná. Keby jej strom nechali na pokoji, mohla by sa najesť jabĺk do sýtosti a ešte by ich aj dosť ostalo, mohla by ich popredať na trhu a utŕžiť za ne nejaký ten grošík. Veď peňazí v jej chudobnej chalúpke nebolo nazvyš. Jedného dňa šiel okolo pútnik, svätec. Starenka ho uhostila, ako najlepšie vedela, dobrý pocestný sa zľutoval nad jej nešťastím a bohato ju obdaroval. Povedal: „Teta Dolores, od tejto chvíle, keď niekto vylezie na strom, bude môcť zliezť iba s tvojím dovolením. Čarovná sila ho nepustí dolu, až kým ty nerozkážeš.“ „Veľmi pekne vám ďakujem, pane,“ odpovedala starenka. „To bude veru dobrá vec. Nikdy vám to nezabudnem. Som vám veľmi povďačná.“ Prešlo niekoľko dní. Jabĺčka na jabloni tety Dolores začali dozrievať. Ešte v ten večer na strom vyliezol jeden dedinský zlodej a zadarmo sa chcel najesť jabĺk. Ale keď

chcel zliezť dolu, nepríjemne sa prekvapil. Akási zvláštna sila ho držala hore. Vystrašene začal kričať: „Teta Dolores, teta Dolores, poďte mi pomôcť, čo to máte za čarodejný strom, nemôžem z neho zliezť.“ „Tak tu ťa mám,“ povedala teta Dolores. „Ako zlodejovi sa ti dosť dobre vodí a ešte chceš okradnúť aj starenu, ktorá nemá z čoho žiť. Tak teda, aby si vedel, ostaneš tam dovtedy, dokedy budem chcieť.“ Teta Dolores dopovedala a vrátila sa do svojej chalúpky. Na druhý deň sa všetci smiali na zlodejovi, ktorý nemohol zliezť zo stromu. Keď im porozprával, ako sa to stalo, ľudia nevychádzali z údivu. Teta Dolores videla, že sa pred jej chalúpkou zišla celá dedina, a preto otvorila dvere a povedala im: „Vidíte, odteraz toto čaká každého, kto vylezie na cudzí strom a bude chcieť kradnúť ovocie, ktoré mu nepatrí. Tento chlapec nezlezie dolu, pokým to ja nebudem chcieť. Teraz mu dovolím zliezť, pretože mi ho je ľúto a pretože ste sa všetci dozvedeli, čo vás čaká, ale upozorňujem vás, že ak ešte niekto vylezie na moju jabloň, ostane tam naveky.“ Ľudia počúvali tetu Dolores s otvorenými ústami. Jej hrozba zaúčinkovala, pretože odvtedy sa jablone nikto ani len nedotkol. Tete Dolores sa odteraz žilo dobre. Mohla sa dosýta najesť svojich krásnych jabĺk a splnil sa aj jej veľký sen: zvyšné jablká mohla ísť predať na trh. Onedlho sa jej chatrč premenila na tehlový domček a za peniaze, ktoré utŕžila za jablká, si mohla kúpiť aj sliep-

ky, a tak sa jej malá farma rozrástla a teta začala predávať aj vajíčka. Roky sa míňali. Teta Dolores už nebola najchudobnejšia starenka v dedine, ale stále bola najstaršia. Jedného dňa pred jej dvermi zastal nevítaný hosť: prišla si po ňu Smrť. Keď teta Dolores uvidela zubatú, veľmi sa preľakla, no tvárila sa akoby nič. „Len poď ďalej, Smrť," pozývala ju starenka. „Nejdem, prišla som si po teba." „Dobre, ale skôr než odídem z tohto sveta, chcela by som sa ešte najesť jabĺk zo svojej drahej jablone. Škoda len, že nevládzem vyliezť na strom a sama si ich natrhať. Buď taká dobrá, vylez na strom a prines mi zopár jabĺk, budem ti za to povďačná." Čo mala Smrť robiť. Vyliezla na strom a začala oberať jablká. Vtedy starenka povedala: „Smrť, a teraz tam ostaneš naveky. A nemysli si, že ťa nechám zliezť. Ešte si chcem na tomto svete požiť." Keď Smrť zistila, ako ju podviedli, strašne sa napajedila, ale či sa jej chcelo a či nie, musela ostať na strome. Bola tam, až kým sa teta Dolores jedného krásneho dňa nerozhodla dovoliť jej zliezť dolu. Mnoho starých ľudí ju už prosilo, nech im ju pošle. Boli chorí a z celej duše si želali, aby už Smrť prišla urobiť koniec ich utrpeniu. Preto jej teta Dolores dovolila zísť dolu, ale pod podmienkou, že ju nechá na pokoji. Smrť jej to sľúbila a ľudia, ktorí tento príbeh poznajú, vravia, že starenku ešte aj dnes možno vidieť, ako sedí pod svojou jablonkou a opaľuje sa na slniečku.

Použitá literatúra

Stará líška – z knihy Smolný Peter, Mladé letá, 1975, Bratislava, str. 22 – 24

O guľatom pampúšiku – z knihy Ako šla rozprávka do sveta – Mladé letá, 1983, Bratislava, str. 12 – 16

Kto nepracuje, nech neje – z knihy Vrece klamstiev – Madé letá, 1989, Bratislava, str. 9 – 11

O Hrbkovi – z knihy Francúzske rozprávky – Tranoscius, 1946, Liptovský Mikuláš, str. 47 – 51

Učený kmotor – z knihy Princezná holubica - Východoslovenské vydavateľstvo, 1986, Košice, str. 53 – 56

Mráz a Mrazuľko – z knihy Tulenia princezná – Mladé letá, 1974, Bratislava, str. 22 – 24

O troch grošoch – z knihy Slovenské rozprávky – Mladé letá, 1988, Bratislava, str. 183 – 186

Jež – z knihy Palček a obor – Mladé letá, 1976, Bratislava, str. 135 – 137

Šaty robia človeka – z knihy Šarkan a kráľov syn – Mladé letá, 1983, Bratislava, str. 87 – 90

Ako silák hľadal strach – z knihy Železný prsteň a iné slovinské rozprávky – Mladé letá, 1972, Bratislava, str. 148 – 150

Tri želania – z knihy Prsteň hadieho kráľa – Mladé letá, 1968, Bratislava, str. 170 – 172

Človek a havran – z knihy Zázračná breza – Pravda, 1982, Bratislava, str. 111 – 113

Ako bol pán koňom – z knihy Zázračná breza – Pravda, 1982, Bratislava, str. 186 – 189

Tri dcéry – z knihy Zázračná breza – Pravda, 1982, Bratislava, str. 40 – 42

Hlupákovi šťastie žičí – z knihy Sedem želaní – Mladé letá, 1985, Bratislava, str. 128 – 129

Päť vajec – z knihy Z rozprávky do rozprávky – Mladé letá, 1988, Bratislava, str. 245 – 248

Teta Dolores – z knihy Oklamaný princ – Mladé letá, 1991, Bratislava, str. 69 – 72

Rapotačka – z knihy Hop, čižmičky, sto míľ! – Mladé letá, 1966, Bratislava, str. 166 – 168

Prečo lieta netopier iba potme – z knihy Indiánske rozprávky – Pravda, 1977, Bratislava, str. 41 – 42

Mrázik – z knihy Tulenia princezná – Mladé letá, 1974, Bratislava, str. 197 – 200

Muž, čo navštívil nadpozemský svet – z knihy Čarodejný strom – Mladé letá, 1975, Bratislava, str. 189 – 192

Vďačný zajac – z knihy Krása nevídaná – Mladé letá, 1979, Bratislava, str. 308 – 309

Starý otec a vnuk – z knihy Jakob a Wilhelm Grimm: Rozprávky – Mladé letá, 1962, Bratislava, str. 43 – 44

Vresovníček mlatcom – z knihy Tulipánova kolíska – Mladé letá, 1967, Bratislava, str. 35 – 36

Sobík – zlatý paroštek – z knihy Krása nevídaná – Mladé letá, 1979, Bratislava, str. 121 – 122

Ing. Branislav Becík, PhD., je sponzorom tejto detskej publikácie

Ing. Branislav Becík, PhD., pôsobí od decembra roku 2014 vo funkcii starostu jednej z najväčších obcí Slovenska – Dvorov nad Žitavou. Zároveň je od decembra roku 2017 poslancom Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja. Pracuje ako člen Komisie finančnej a Komisie majetku.

Branislav Becík sa narodil 24. 02. 1978 v Nových Zámkoch. Je synom bývalého ministra pôdohospodárstva SR Ing. Stanislava Becíka, PhD. K jeho významným predkom patrí dnes už nebohý Ing. arch. Dušan Becík, slovenský horolezec.

Branislav Becík študoval na Strednej poľnohospodárskej škole v Leviciach, v odbore Rastlinná a živočíšna výroba (1992 – 1996). Vysokoškolské štúdium absolvoval na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, Fakulte ekonomiky a manažmentu, v odbore Ekonomika podnikov (1996 – 2002). Doktorandské štúdium absolvoval na tej istej fakulte v študijnom programe Odvetvové a prierezové ekonomiky (2002 – 2010). Disponuje štátnou jazykovou skúškou z anglického jazyka, ovláda však aj nemčinu, ruštinu a maďarčinu.

K jeho záľubám patrí cyklistika či literatúra z oblasti manažmentu a ekonomiky. Považuje sa za človeka flexibilného, pružného a svedomitého. Hrdo o sebe tvrdí, že je telom, dušou aj srdcom pravý poľnohospodár.

Nespokojnosť so smerovaním politiky, ktorá začala devastáciou poľnohospodárskeho odvetvia a končí drastickým prepadom životnej úrovne, ho odhodlala kandidovať v októbrových voľbách na predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja. Chce podporovať všetko, čo je domáce, podporovať domácich lokálnych dodávateľov, chce spraviť náš kraj lepším.

Komunálne a VÚC voľby 2022 sú rozhodujúce pre Nitriansky samosprávny kraj, ktorý má významný dopad na celé Slovensko. Branislav Becík chce ponúknuť dravosť, nové vízie, svoje skúsenosti a každodennú tvrdú prácu pre dobro každého. Vďaka svojim koreňom získal vlastnosti tak potrebné – pracovitosť, poctivosť, cieľavedomosť, úprimnosť. A tieto tradičné vlastnosti chce preniesť aj do politiky.

Ing. Branislav Becík, PhD., je jedným z tých, ktorí prikladajú veľký význam vzdelávaniu a podpore mladej generácie – našich školákov a študentov. Aj túto rozprávkovú knihu pre prváčikov sa rozhodol finančne podporiť práve z dôvodu, aby naše deti nezabudli čítať a rozvíjali tak svoj pozitívny vzťah ku knihám už od 1. ročníka základnej školy, keď sa naučia čítať. Patrí mu za to srdečná vďaka! Kniha bude pekným darčekom a spomienkou prvákov na deň, keď vstúpili do svojej novej kapitoly života, od ktorej si budú rozvíjať v sebe zodpovednosť a vedomosti, tak potrebné a nevyhnutné pre ďalší život v dospelosti.

ĎAKUJEME!